

2022. december

ft

FELSŐ-TISZA HÍRADÓ

LXI. évfolyam 4. szám

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak lapja

*Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és Sikerekben Gazdag
Boldog Új Évet Kívánunk!*

- 03** **Köszöntő**
Dr. Brátán Tünde

VÍZTUDOMÁNY

- 04** **A DIWA MODELL TOVÁBBFEJLESZTÉSE**
Lucza Zoltán

HÍREK

- 05** **ÚJABB KOMPLEX LÉTESÍTMÉNY AD BIZTONSÁGOT A FELSŐ-TISZA VIDÉKÉN**
Szamos Ferenc
- 07** **ÜLÉSEZETT A TERÜLETI VÍZGAZDÁLKODÁSI TANÁCS**
Szikora Julianna
- 09** **LEZÁRULTAK A VÉDMŰFELÜLVIZSGÁLATOK**
Lucza Zoltán, Dajka István, Lőrincz Róbert, Veres József
- 15** **A JUBILÁLÓ "VÍZ MŰZEUMA" IS BEMUTATKOZOTT A NEMZETKÖZI LEVÉLTÁRI NAPON, NYÍREGYHÁZÁN**
Nádasi Zoltán

HIDROMETEOROLÓGIA

- 17** **ASZÁLYOS VOLT A 2022-ES HIDROLÓGIAI ÉV**
Fehér Andrea

HATÁRAINKON TÚL

- 19** **2022. ŐSZI MAGYAR-SZLOVÁK HVB ÉS MELLÉKFOLYÓI ALBIZOTTSÁGI ÜLÉS NYÍREGYHÁZÁN**
Szolanics Roland
- 20** **MAGYAR-ROMÁN ÁR- ÉS BELVÍZVÉDEKEZÉST ALBIZOTTSÁGI TALÁLKOZÓJA BAKTALÓRÁNTHÁZÁN**
Nagy Zoltán

VÍZ-TÜKÖR

- 21** **INTERJÚ SÁNDOR ATTILA SZAKASZMÉRNÖKKEL**
Nádasi Zoltán

TANULUNK/SZEMÉLYI HÍREK

- 22** **NYÍLT NAP A NYÍREGYHÁZI SZC VÁSÁRHELYI PÁL TECHNIKUMBAN**
Luczáné Madai Zsuzsanna
- 23** **SZEMÉLYI HÍREK**
Luczáné Madai Zsuzsanna

MHT/SZAKSZERVEZETI HÍREK

- 25** **VEZETŐSÉGVÁLASZTÁS A MAGYAR HIDROLÓGIAI TÁRSASÁG SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI TERÜLETI SZERVEZETÉBEN**
Szamos Ferenc
- 26** **SZAKSZERVEZETI HÍREK**
Sárosi Adrienn

EGYÉB

- 26** **SOSEM VAGYUNK EGYEDÜL**
Labant Sándorné

KÖSZÖNTŐ

Kedves Olvasó!

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság negyedévente megjelenő Felső-Tisza Híradó című kiadványát, és egyben a vízügyi szolgálat dolgozóinak írásait ajánlom figyelmükbe. Javaslom, hogy böngésszék át a tartalomjegyzéket, olvassák el a címeket, vagy egyszerűen gyönyörködjenek a szépséges fotókban!

A kiadvány cikkeit nem a kommunikáció-és médiatudomány szakon végzettek, hanem mérnökök, vízügyi szakemberek, közigazdászok, építészek, jogászok, és sokféle végzettséggel, szakmával rendelkező „vízügyesek” írják. Mégis miért kiválóak ezek a cikkek?

Az „ütős” cikkírás alapja egy jó téma, jó címmel, egy személyes, valós sztorival, könnyed hangvétellel. Mindez együtt adott, természetes, „csípőből jön”, hiszen a kiadvány cikkeinek alapja a vízügyes munkatársak sok éves munkatapasztalata, szakmai ismeretei, a vízügyes tevékenység szerete, személyes részvétel egy-egy munkában, és eseményen. Az én személyes „eseményem”, visszapillantás a 20 évvel ezelőtti vízügyes életpályám kezdetére. A közigazgatási és jogi végzettségem ellenére nem rendelkeztem széleskörű ismeretekkel a vízügyi szervezet közigazgatásban elfoglalt helyéről, sajátos működési területéről, az alapfeladatairól, létesítményeiről, és végtelen hosszan sorolhatnám, mennyi egyediséget rejt a vízügyi szervezet.

A „víz ereje” természeti katasztrófákhoz, ár- és belvízkárokhoz vezethet. Juhász Gyula „A Tisza” című költeménye kifejezően szemlélteti a folyók szélsőséges jellemzőit: „Ki vagy Te csapongó, Te büszke víz, Te szilaj, Te rontó, Te gátakat bontó, Kinek törtétese a Duna ölébe sietve vissz?”. Napjainkban ezt meghaladóan az éghajlatváltozás, a csapadékhiány miatti aszály, a fogyasztói társadalommal a környezetkárosítás kezelése, azaz a víz mennyiségi és minőségi megóvása újabb feladatok elé állítja a vízügyi szervezetet.

Figyelemre méltó, hogy a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság már 69 éve felelős a vízgazdálkodásért, alapítása 1953. szeptember 30. napja. Az első vízügyi törvény, 1964 évi IV. tv., mely kedves, és felejthetetlen szám, mivel a születésem éve. Talán igaz az, hogy semmi sem történik véletlenül!

A korábbi közel 20 év hatósági munkám „egyhangúságát” színes, sokoldalú vízügyes élet váltotta fel, mely tele van kihívásokkal, újdonságokkal, felfedezésekkel, alkalmas az ismeretek folyamatos bővítésére, új tapasztalatok szerzésére. Az első évben a munkám alapjait képező jogszabályi környezet vizuális megjelenése, az őszi védműfelülvizsgálaton

való részvétel meghatározta a vízügyi kötődésemet. Megláttam és megszerettem a kanyargó folyókat, megfogott a táj szépsége, a frissen nyírt fű illata, a mezei állatok, őzek, madarak hangja, és nem utolsó sorban meghatározó volt megtapasztalni a gátörök, a vízügyi dolgozók tiszteletét a vízügyi szolgálat iránt.

Bízom benne, hogy a bevezető személyes visszatekintésem felkeltette érdeklődését a kiadvány egyes cikkei iránt. Az elmúlt hónapok eseményei közül a jelen kiadványban olvasható az Európai Unió és a Magyar Állam támogatásával, a Széchenyi 2020 program keretében megvalósult Tisza-Túr árapasztó tározó kivitelezésének befejezése. A beruházás kiemelkedő jelentőségű az innovatív fejlesztések közül, mert az árvízi biztonságon túl a települések életkörülményeinek javítását és tájgazdálkodási funkciót is ellát, mellyel mérsékelni képes a fokozódó időjárási szélsőségek káros hatásait.

A pandémiás helyzet csökkenésével visszatérhettünk a normál kerékvágásba, lehetőség lett személyes találkozókra, megbeszélésekre.

A kiadvány minden decemberi számában a személyi hírek rovatban megtalálható a vízügyi ágazatban, „35 éves vízügyi szolgálatban” eltöltött dolgozóink nevei. Köszönet az elkötelezett, kitartó munkájuk iránt.

A Karácsonyi ünnepek alkalmával a mézes kalács, a fahéj, a narancs, a fenyő illata, az adventi koszorún a négy gyertya története - béke-hit-szeretet-remény - jut eszembe. A szeretet ünnepén most úgy vélem hogy a legfontosabb az egymásra fordított idő.

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket, és Boldog Új Évet kívánok Olvasóinknak, és valamennyi Kollégámnak!

Dr. Brátán Tünde
osztályvezető

A DIWA modell továbbfejlesztése

Lucza Zoltán osztályvezető

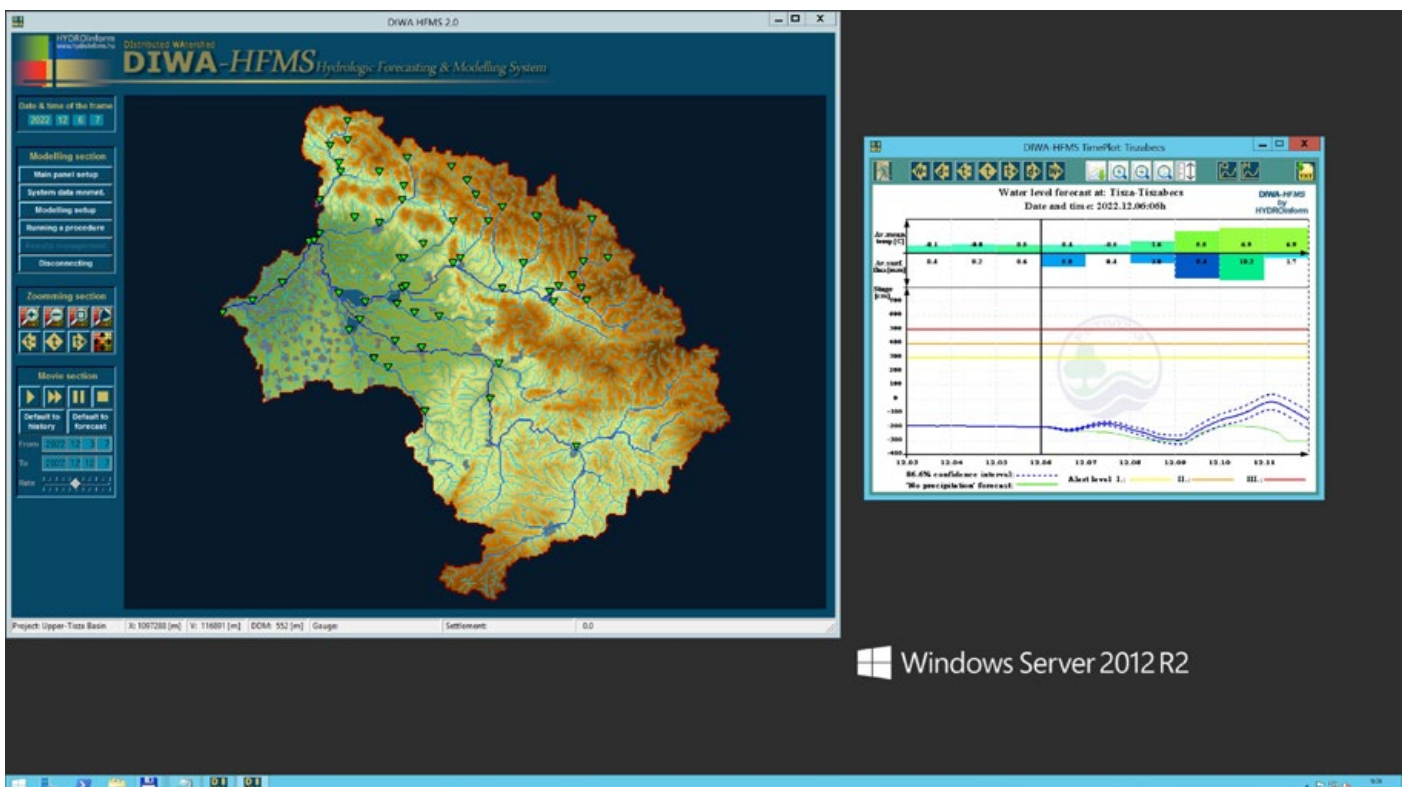
Igazgatóságunk a Magyarország–Szlovákia–Románia–Ukránja ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 harmadik pályázati felhívásában, pályázatot nyert Határon átnyúló vízminőségi monitoring hálózat létrehozása a Felső-Tisza vízgyűjtőjén a közös magyar-ukrán vízrajzi távmérő rendszer továbbfejlesztésével és korszerűsítésével „TiszaMonitorNet” címmel.

A pályázatot közösen ukrán partnerünkkel, a Tiszai Vízgyűjtő-gazdálkodási Igazgatósággal (Ungvár) valósítjuk meg, 1 281 200 EUR teljes költségvetéssel.

5 vízminőség mérő állomásból és 11 vízminőségi kamerából álló vízminőség védelmi monitoring hálózat megvalósítása, valamint informatikai-hírközlési fejlesztések végrehajtásával egy korai riasztórendszer létrehozása. A projekt várható eredményeképpen a jelenlegi információhiányos állapot javulni fog, hiszen a korábban megépült vízminőségi állomások már nem működnek, így nem rendelkezünk a Felső-Tisza vízgyűjtőről online vízminőségi adatokkal, illetve a külföldről érkező információk is hiányosak, illetve nagy késéssel, sokszor a havária után több nappal jut el hozzánk.

monitoring rendszer üzemeltetése, online adatcsere megteremtése, közös hidrológiai-hidraulikai előrejelző és döntéstámogató rendszer kialakítása. A partnerek létrehozták a Felső-Tisza térinformatikai alapú (osztott), 3D-s, fizikai megalapozottságú hidrológiai-hidraulikai előrejelző és döntéstámogató rendszerüket, a DIWA-HFMS-t (lásd 1. ábra), amely azóta is automatikus üzemmódban üzemel mindkét partner szerverfarmján.

Jelen fejlesztés célja, hogy a vízminőségi monitoring-hálózat és adatai integráns része legyen a rendszernek, a víz dinamikájával

1.ábra A DIWA HFMS operatív üzem közben

A pályázat keretében egy nemzetközi vízminőségi monitoring hálózat kialakítására, továbbá ukrán és magyar részről a meglévő hálózat állomásainak korszerűsítésére, vízminőségi irányú fejlesztésére kerül sor. A pályázat megvalósítására 2 év áll rendelkezésre, 2021 májusa és 2023 áprilisa között. A projekt szakmai tartalma egy

A továbbfejlesztés szempontjából alapvetően lényeges, hogy a Felső-Tisza árvízvédelmének előrejelzése, hatékony árvízi döntéstámogatás kialakítása a magyar-ukrán együttműködésen alapuló, már több éve közösen megtervezett koncepció alapján történik. A koncepció súlyponti elemei a közös érdekeltségű mo-

együtt modellezhető legyen a teljes vízhálózaton a vízminőségi paraméterek transzportfolyamata is, megvalósulhasson a vízfolyások mennyiségi előrejelzésével párhuzamosan a mért vízminőségi paramétereknek a vízhálózaton való időfejlődése is, amelynek különös jelentősége a havária-szennyezések alkalmával van.

A fejlesztésre kerülő szoftvernek képesnek kell lennie a mérési és a számítási modelladatokat is grafikus megjeleníteni:

a) a mérési adatok idősorait a meglévő rendszerrel azonos módon kell tudni megjeleníteni.

b) a számítási modell-adatokat bármely órára, és bármely, lefolyással összeköthető két grid közötti hossz-szelvényre kell tudni ábrázolni.

Vízminőségi paraméterek kijelölése: Mivel a mérőszondák fizikailag nem képesek az összes vízminőségi paramétert megmérni (pld. nehézfémek), a rendszernek képes kell lennie kézi paraméter rögzítésre is, és ez alapján kiszámolni a szennyezés levonulását és elkeveredését az alábbi paraméterekre vonatkozóan: alumínium, kadmium, réz, ólom, nikkel, higany, króm, arzén.

A tervezett monitoring és riasztórendszer segítségével azonnal értesülni fogunk a vízminőségi paraméterek megváltozásáról és riasztani tudjuk a vízminőségi kárelhárítási szervezet ügyeletben lévő szakembereit, akik megteszik a szükséges intézkedéseket.

Sorsz.	Folyó	Állomás	Ph	Víz hő	Vezetőképesség (teljes oldott szilárd anyag, sótartalom)	Oldott oxigén, telítettség	Redoxpotenciál	Ammónia	Nitrát	Klorid	Zavarosság	Mérendő paraméterszám
1	Tisza	Técső (UA)	X	X	X	X	X	X	X	X		8
2	Tisza	Dílove (UA)	X	X	X	X	X	X	X	X		8
3	Tisza	Vásárosnamény (HU)	X	X	X	X	X	X	X		X	8
4	Ung	Ungvár (UA)	X	X	X	X		X	X			6
5	Túr	Garbolc (HU)	X	X	X	X	X	X	X		X	7

1. sz. táblázat Vízminőségi paraméterek kijelölése

Újabb komplex létesítmény ad biztonságot a Felső-Tisza vidékén

Szamos Ferenc osztályvezető

Az Európai Unió és a Magyar Állam támogatásával, a Széchenyi 2020 program keretében valósult meg a Tisza-Túr tározó projekt, melynek kivitelezése ősszel fejeződött be. Az ünnepélyes létesítményátadó rendezvényt 2022. október 26-án tartották Milota térségében a tározó legnagyobb műtárgyánál, a vízbeeresztő létesítménynél. A projekt elsősorban azzal az alapvető céllal generálódott, hogy a szükséges árvízvédelmi biztonság megteremtődjön a Felső-Tisza országhatárhoz közeli szakaszán. A Tisza-Túr tározó ugyanakkor abban különbözik más árapasztási projektektől, hogy komplex vízgazdálkodást tesz lehetővé: mind

az árvíz, mind az aszály kezelésére hatékony és fenntartható megoldást nyújt, lehetőséget teremt a Tisza-Túr-közi öblözet vízháztartásának javítására is.

Román István, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal vezető főispánja, egyben a Megyei Védelmi bizottság elnöke az eseményen köszöntőjében elsőként elmondta, hogy feladatunk a Tisza folyó adottságaival megfelelő gazdálkodás. A folyó veszélyeket is rejt magában, amit a térségben élők az elmúlt évtizedekben többször megtapasztalhattak. Ezért figyelniük kell arra, hogy biztonságot tudjunk terem-

teni e vidéken, mert ez az alapja minden fejlődésnek. A beruházás messzemenően tekintettel volt a lehetőségekre, példaként megemlítve az ökológiai adottságokat. Gratulált mindenkinek, aki részese volt a nagyobb biztonság elérésének.

Dr. Tilki Attila, a térség országgyűlési képviselője örömmel beszélt ismét egy olyan rendezvényen, mely hozzájárul az emberek biztonságához, hiszen a megyében ez már a harmadik olyan árvízi tározó, mely magas vízállás esetén orvosolni tudja a korábban megtapasztalt kritikus helyzeteket. Ez a térség most

közel 36 milliárd Ft-os csodálatos létesítmény-komplexummal gazdagodott, az itt élőket megnyugtató fejlesztés valósult meg. Kitért arra is, hogy emlékezetes lesz az átadás ideje, mert Lónyay Menyhért 200 éves születésnapjával is egybeesik, aki pénzügyminisztersége mellett vízgazdálkodási fejlesztéseinek is sokat köszönhetnek a megyebeli lakosok, többek között a Lónyay-főcsatornát. Képviselő úr elmondta még többek között, hogy az építkezést egész folyamatában nyomon követte, és véleménye szerint az teljesen megfelel az adott célkitűzéseknek.

Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója avató beszédét azzal kezdte, hogy az ágazat feladata a vízgazdálkodási problémákra megoldást találni. Rekord árvizekkel kellett 1998-tól megküzdeni, a vízminőségre potenciális veszélyt jelentenek a romániai ércbányászat nehézfémjei, az elmúlt nyáron az időjárás rekord aszályt mutatott, és a folyókon érkező PET palack szennyeződés elhárítása is évek óta kiemelt feladata a vízügyeseknek. A mögöttünk lévő két

Láng István főigazgató avató beszédét tartja

évtizedben olyan vízgazdálkodási fejlesztések valósultak meg, melyek növelték az itt élők árvízi biztonságát. A mai nap ennek a fejlődésnek egy fontos mérföldköve – emelte ki főigazgató úr. Ez a tározó a megújult töltések között levonuló árvíz szintjét 50 cm-rel tudja csökkenteni, ugyanakkor jelentős szerepe lesz a térség vízháztartásának javításában. Az árvízvédelmi rendszer

biztonságának növelése érdekében további fejlesztési tervek állnak rendelkezésre a Túr folyó töltéseinek megerősítésére, illetve a Kisar-Tivadar közötti közúti híd megépítésére. A vízügyi ágazat elkötelezett a vízvisszatartás mellett is, kijelölték már azokat a területeket, ahol az agrárium meg tudja teremteni a vízvisszatartó területeket igénylő támogatási rendszerét. A mai átadás több

Az ünnepélyes szalagátvágás után

kihívásra adott választ – hangsúlyozta zárszavában a vízügyi ágazat első számú vezetője.

Gacsályi József létesítményfelelős, a projekt műszaki megoldásait mutatta be látványos előadás keretében. Lehetősége volt az első gondolattól az utolsó kapavágásig a projektben közreműködni, mely egy komplex vízgazdálkodást tesz lehetővé. A tározó egyrészt biztonsági szelepként működik. A 870 m³/s maximális vízátbocsátó képességű, 12 nyílású, dupla szegmenstáblás beeresztő nagyműtárgy megnyitásával a tározó egy nap alatt feltölthető, 42 millió m³ víz bevezetése válik lehetővé. A tiszai apasztott víztől háromnyílású síktáblás, 59 m³/s vízlevezetésre alkalmas leeresztő műtárgy segítségével két héten belül válik a tározó vízmentessé, mely a Túr jobb parti árvízvédelmi töltésében Tizsakóród térségében létesült. A projekt részét képezi egy vízpótló vízgazdálkodási rendszer is. A Tisza hullámterében Tizsabechnél kiépített 1,0 m³/s kapacitású szivattyúteleppel kisvíz idején is lehetőség van a Tisza vizét a meg-

lévő csatornarendszerbe vezetni ökológiai vízigények kiszolgálása céljából. Infrastrukturális létesítményként épült egy gátörtelep Tizsakóródnál, Tizsabechnen raktárcsarnok, monitoring hálózat, valamint a szivattyús átmeneléhez fenntartható üzemállapotot biztosító 150 kw-os napelempark.

Ezt követően a beruházást **Tátrai László** projektvezető, a közös ajánlattevők részéről jelentette készre. Rámutatott arra, hogy a projekt mind méretében, mind komplexitásában jelentős feladat volt a kivitelezők életében. A munkavégzést nemcsak a világgjárdány, később a háború hatásai, hanem kezdetben a csapadék, az utolsó évben a szárazság nehezítette. Miután megköszönte a közreműködőknek a mintaprojekt megvalósítása során feljűk tanúsított pozitív alkotó munkát, átvételre felajánlotta az elkészült víztározót az üzemeltető FETIVIZIG részére.

Utolsó felszólalóként nagy örömmel vette át a megépült létesítmény rendszert **Bodnár Gás-**

pár, a FETIVIZIG igazgatója. Igéretet tett arra, hogy kollégái működőképesen, megfelelő karbantartottsági állapotban tartják a tározót és annak műtárgyait. Ez a rendszer lehetővé teszi a Kárpátokban leeső nagytömegű csapadék felkészült fogadását. A mű a vízhiánykezelés létesítményrendszere is, melyre azért is szükség van, mert idén az igazgatóság kezelésében lévő közel 3200 km belvízcsatorna 90%-a teljesen kiszáradt. Most a Tisza-Túr közén ez a probléma véglegesen megoldódott. A megújult belvízelvezetési hálózattal képesek lesznek a vizek visszatartására, megfelelő helyre történő kormányzására. Végezetül reményét fejezte ki, hogy az átvett vízgazdálkodási rendszer hosszú évtizedekig fogja szolgálni az itt élők árvízi biztonságát, boldogulását, tekintettel arra is, hogy az építők a kivitelezés során a legjobb minőségre törekedtek.

Ülésezett a Területi Vízgazdálkodási Tanács

Szikora Julianna szakágazati vezető

A Felső-Tisza-vidéki Területi Vízgazdálkodási Tanács (továbbiakban: Tanács) 2022. december 08-án tartotta ez évi második soros ülését igazgatóságunk tárgyalójában. A tanácskozás már természetesen hagyományoknak megfelelően ismét személyes részt vétellel zajlott, nagyszámú részvétel mellett.

Az első napirendi pontban nagy érdeklődés övezte Szabó Éva vízkészlet-gazdálkodási referens kolléganőnk előadását az igazgatóság működési területén a felszín alatti vízkészletekkel való gazdálkodásról. Korábban az Or-

szágos Területi Vízgazdálkodási Tanács előtt is elmondta, hogy milyen kritikus helyzetbe került a vízgazdálkodásunk. Sokan, többféle célból szeretnének jó minőségű vízhez jutni. A közcélú, a mezőgazdasági vízigények mellett megjelentek a jelentős, nagy vízigényű ipari felhasználók. Ahhoz, hogy a vízigényeket, mint a vizek vagyonkezelője ki tudja elégíteni a vízügyi igazgatóság, meg kell határozni a felhasználható vízmennyiséget.

Sajnos az utóbbi időben a felszíni vizek mennyisége több okból is jelentősen csökkent, ezért kény-

szerültek a vízhasználók a felszín alatti vízkészletek kitermelésére. Ez is véges, ezért az elmúlt években kidolgozott az igazgatóság több közreműködővel egy metodikát, eljárás rendet, mellyel meg lehet határozni, hogy adott helyen az adott vízkivétel megvalósítható-e felszín alatti vízből.

Az előadó szemléletesen elmondta, hogy az eljárási rend a fenntarthatóságot tartotta szem előtt, figyelembe vette a környezetvédelmi szempontokat, a gazdasági, társadalmi szempontok mellett. Végül az állapot javítása érdekében előirányzott intézkedésekről

Nagy létszámú személyes jelenlét mellett zajlott az ülés

tájékoztatott. A kidolgozott eljárással 2020 őszétől közel 1000 db kérelmet bírált el, s adta meg előzetesen a felszín alatti vízigényre a választ.

Lucza Zoltán vízrajzi osztályvezető előadása következett, aki tájékoztatást adott az igazgatóság aszálymonitoring rendszeréről. Kiemelte, hogy rekord év volt 2022-ben aszály miatt, 61 hőségnapot regisztráltak. Több, mint 220 mm csapadékhiány alakult ki július végére. A csapadékhiány a folyók vízállásán is meglátszott, a Szamoson Csengernél 11 cm-el megdőlt a Legkisebb Vízállás. Aszály helyzet alakult ki területünkön; már márciusban kezdődött, a nyár felé haladva júniustól rendkívüli aszály alakult ki, mely augusztus 20. környékén szűnt meg.

Emlékeztetett, hogy júliusban elkezdte működését az Országos Műszaki Irányító Törzs az országos aszály kezelése céljából. Az aszály elleni védekezés keretében a Tisza vízkészletét osztották szét a szükséges helyekre.

Működési területünkön 9 aszály monitoring állomás található termőterületek közelében, melyek adatait hetente küldik az Országos Vízügyi Főigazgatóság részére aszály előrejelzés céljából. Hat vízhiányvédelmi körzetet alakítottak ki az operatív intézkedések céljából.

A vízhiány pótlása érdekében tett fejlesztésekről tájékoztatott Végző Viktor csoportirányító a Víz-

rendezési és Öntözési Osztálytól. Ismertette a már létrejött tájgazdasági, vízkormányzó, vízkivételi létesítményeket, úgymint Beregi árapasztó tározó, Rétközi-tó berendezései. A Nyírségben megvalósult beruházásokat bemutatva elmondta, hogy csak a csapadék-víz tudja feltölteni a tározókat.

Az aktuális - a közelben megvalósult, illetve folyamatban lévő - fejlesztésekről is tájékoztatott. Ezek között van a Tisza-Túr tározó vízkivételi művel, csatorna-kotrá-

A Zsipa-csatorna is kiszáradt Tarpa térségében

sok, felújított és új műtárgyak. A vízgazdálkodási fejlesztések a Felső-Tisza vidéken beruházás keretében szintén műtárgyak, csatornák valósulnak meg, sajnos a kialakult áremelések miatt kevesebb tartalommal, mint eredet-

tileg. A Belfő-csatorna belvízbiztonsága is növekszik.

Nem csak a Nyírség vízpótlását tervezi az igazgatóság megvalósítani, melynek vízjogi engedély tervezése szeptemberben kezdődött, de további pályázati ötlet is van. Ilyen a Szamos-Kraszna köz vízpótlása a Szamosból és a Krasznából, Tisza-Szamos köz, Bereg vízpótlása, Ukrajna felőli vízpótlás is tervezve van. A folyamatban lévő 19 település belvízelvezető létesítményei építése újabb 23 település csapadékvíz elvezetés létesítményeivel bővülnének.

Mivel az előadásokra adott 15 perc idő nagyon szűkösnek bizonyult, s nagy érdeklődéssel hallgatta a társaság az elhangzottakat, és az előadó is felajánlotta, a Tanács Elnöke felkérte Szabó Évát, hogy a jövő év elején tartson egy nagyobb léptékű előadást. Egészítsük ki a felszíni vízpótlás lehetőségeivel, az eseményen ütköztessük össze az észrevételeket, javaslatokat. A vízkészletgazdálkodás feladatát határozzuk meg területünkön.

Ezt követően Kató Sándor a Tanács Fejlesztési Bizottságának elnöke tájékoztatta az összegyűlteket, hogy milyen évet zár-

nak. Személyi változás történt az évben kétszer is. A Bizottság évről-évre több feladatot lát el. Minden kérelem kapcsán a megye érdekeit szem előtt tartva történnek a bírálatok. A Covid-19 pandémia miatt az év elején elektro-

Kovács Sándor elnök úr hozzászólása

nikusan volt kénytelen a Bizottság véleményt alkotni. Ez nem mindig célra vezető, ezért amint lehetett, áprilistól személyes jelenléttel véleményezték a terveket. Háromféle TOP-os csapadékvízzel kapcsolatos pályázat elbírálása érdekében keresték meg a Bizottságot véleménye megadására. Előzetes és végleges véle-

ményeket is kérnek a beruházók. Elmondható, hogy bár még mindig hiányosak a tervek, javuló tendencia van. Felépítettünk egy rendszert, megköveteltük, hogy mit kérünk, ennek megfelelően készülnek már a tervek. Nagy kihívás lesz a TOP-Plusz-os pályázatoknál az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv, melyet a Bi-

zottságnak is véleményeznie kell. A pályázatok elbírálása miatt az elkövetkező hetekben kell érkeznie ezzel kapcsolatos kérelmeknek. Megköszöni a jelenlévő Bizottsági tagoknak, hogy sokszor szűkös határidővel rendelkezésre álltak, s adták véleményüket.

Egyéb napirendi pontként Bodnár Gáspár igazgató úr tájékoztatott a határvízi kapcsolatokról, illetve Veres József osztályvezető, mint a Tanács Vízyűjtő-gazdálkodás Tervezési Bizottság elnöke felhívta a tagok figyelmét, hogy az elfogadott, végleges Vízyűjtő-gazdálkodási Terv második felülvizsgálat anyaga megtalálható a VIZEINK.hu internetes oldalon.

Elmondható, hogy sikeres, nagy létszám mellett megtartott, jó hangulatú tanácsülésen vagyunk túl. A korábbi évektől eltérően sokan hozzászóltak, kérdéseket tettek fel. Remélem, hogy a következő ülésen is ilyen sokan jelennek meg, s hallgathatjuk beszámolójukat, véleményüket, javasolataikat.

LEZÁRULTAK A VÉDMŰFELÜLVIZSGÁLATOK

Lucza Zoltán, Dajka István, Lőrincz Róbert, Veres József osztályvezetők

Vízrajzi szakterület

Az elmúlt évben a mérő- és megfigyelő rendszer megfelelően működött, úgy a törzsállomások, mint az üzemi- és tanulmányi állomások. Jelenleg a hazai távmérő rendszer 142 db állomásból áll, ehhez szervesen kapcsolódik a kárpátaljai vízrajzi távmérő állomás hálózat 50 állomása.

Igazgatóságunkon 68 fő saját dolgozó és 6 fő tiszteletdíjas észlelő végzi a rendszeres vízrajzi észlelési tevékenységet. Figyelembe véve, hogy a vízrajzi észleléseket munkaidőn kívüli időszámban is vé-

gezni kell, 2022 januárjától visszavezettük és bevezettük a vízrajzi pótlékok rendszerét.

A Felső-Tisza vízgyűjtőterületeiről (Ukrajnából és Romániából) érkező adatok mennyisége és minősége javuló.

A rendszeres (előírt) adatforgalom - ágazaton belüli és ágazaton kívüli egyaránt folyamatosan és időben történt, de ezen túlmenően is szolgáltatunk információkat az azt igénylő intézményeknek és szervezeteknek.

Az igazgatóság területén működő szakaszmérnökségek vízrajzi munkája az észlelés, észlelők ellenőrzésére, a belső adatforgalom lebonyolítására, vízhozam mérések végzésére, elsődleges adatellenőrzésre, feldolgozásra terjedt ki.

Az észlelők lelkiismeretesen, jól végezték munkájukat, a szakaszmérnökségi vízrajzi előadók vízhozam méréseket és vízállásokkal kapcsolatos elsődleges feldolgozásokat végeztek, felügyelték az észlelők munkáját.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a tervezett feladatokat sikeresen jó minőségben megvalósítani.

Idén néhány állomáson nagyobb beavatkozás volt szükséges, többek között a tuzséri állomás vízmérce felújítását elvégeztük. Vízirajzi KEHOP projekt keretében megkezdődött a Kraszna-ágerdőmajori távmérő állomás átépítése és vízminőségi állomássá fejlesztése.

A 2022. évi vízrajzi létesítmények szak-felülvizsgálata során a vízrajzi létesítmények állapotának vizsgálata és a fejlesztések, feladatok ellátásának ellenőrzése valósult meg. A feladatokat, észrevételeket a szak-felülvizsgálati jegyzőkönyvekben foglaltuk össze, összesen öt javító intézkedést fogalmaztunk meg.

Megállapítható, hogy a vízrajzi munka jó és folyamatosan javu-

Kraszna-ágerdőmajori vízmérce szelvénye a kotrást és mederrendezést követően

ló színvonalon folyik, az észlelési, adatgyűjtési, adattovábbítási, fenntartási tevékenység az ISO MIR előírásoknak megfelelően zajlik.

Árvízvédelem és folyógazdálkodás szakterület

A 2021. évi védműfelülvizsgálat óta kerültek kezelésünkbe a 2022. szeptemberre megépült Tisza-Túr árvízi tározó létesítményei, a Kisvarsány települést védő 2 km hosszú körtöltés, valamint a SAFETISZA projektben a Palád töltésben épült osztózsilip. Ezzel 19,6 km-rel gyarapodott a kezelésünkbe lévő töltéshossz, valamint 2-vel több nagyműtárgy, 12-vel több (kis) műtárgy és 3-mal több magasépítmény fenntartásáról és karbantartásáról kell gondoskodnunk.

Az idén a Szamoson valamint a Tisza országhatárral nem érintett Tuzsér-Tokaj közötti szakaszán tartottuk meg a kisvízi bejárást, ugyanis a magyar-ukrán határszakaszt nem tartottuk biztonságosnak. Megállapítottuk, hogy a hosszú kisvízes időszak kedvezett hordalék lerakódásnak. A porondokon és a közepzátonyokon láthatóan egyre erőteljesebb a fás növényzet megtelepedése. A vízről is jól megfigyelhető volt a part és az övzátonyok az inváziós növényzet elszaporodása miatti sűrű benőttsége, amely árvízvédelmi szempontból egyértelműen kedvezőtlen. Megítélésünk szerint a folyószabályozási művek 25-30%-a rekonstrukcióra szorul, ezen kívül

31 %-a megfigyelendő és szükség esetén igényel beavatkozást. Folyószabályozási jellegű (vízszállítóképeség helyreállítását célzó) mederkotrás munkák a Szamos folyón Komlódtótfalu, Rápolc térségében voltak. Hajóút fenntartás keretében a Tisza Vásárosnamény alatti folyószakaszon a mederben található – hajózási és áramlási akadályt képző – partvédőmű maradványok eltávolítását végezte a Folyamos Szakaszmérnökség. A felszedett építési anyag a partbiztosítások kisebb rongálódásainak helyreállítására kerül beépítésre. Az igazgatóság kezelésében lévő úszóegységek felújítása, karbantartása ütemterv szerint haladt. A hajóvezetők létszáma még éppen megfelelő, de a szakképzett utánpótlást sürgősen meg kell oldani. Az 539 km hosszú I. rendű árvízvédelmi töltéseink 16,3 %-a van kiépítve a MÁSZ biztonsági magassággal növelt szintre, illetve az előírt keresztzelvényre, viszont a régi MÁSZ+1 m magassággal fővédvonalai töltéseink 75%-a rendelkezik.

Az elsőrendű töltések 62 %-át sikerült kaszálónak vagy legeltetés céljára bérbe adni. A gyeptakáró minőségére jelentős hatással

volt a rendkívül csapadékszegény, forró nyári időjárás, mely főként a második kaszálásánál éreztette hatását. A töltések 87 %-a lett legalább kétszer lekaszálva, amely az idén is döntően fenntartó géppel történt. Elsősorban az üzemanyag magas ára, a szervizelési nehézségek és a szükségesnél kevesebb gépkezelői létszám miatt a munkagépek üzemeltetése nem volt zökkenőmentes. Idén gyeffelújítás mindössze 3,0 km hosszban végeztek. A gyeptakáró állapota, összetétele a töltések 95%-án megfelelő, azaz védelmi funkcióját betölti. Felmérésünk szerint a töltések gyeptakáró felújítására volna szükség összesen 120 km hosszban (114 hektáron), ezen belül egyáltalán nem megfelelő a biológiai védelem 20,8 km hosszban (18 ha).

A töltéseken és az előtereken a közlekedésből származó károkozás nem jellemző, de vannak „fertőzött szakaszok”. A töltéseljárás visszaszorítását a Rendőrséggel közösen és rendszeresen végzett bejárásokkal próbáljuk elérni. A töltéseink koronája 395,5 km hosszban (61%) zúzottkő vagy aszfalt burkolattal van ellátva. A földkorona általában jó állapotú.

Batár töltés Uszka közelében

Leginkább a megrepedt aszfalt és a zúzottköves szakaszok javítására volna szükség összesen 145 km hosszban. A megrepedt, kikátyúsodott koronaburkolatok javításának becsült költsége sok millió Ft.

A töltéseinkben lévő 192 műtárgy karbantartását és mozgatási próbáját elvégeztük, üzemképesek, viszont a nagyobb javításra szoruló 35 db zsilip teljes felújítását a következő évekre be kell ütemezni.

Az elsőrendű árvízvédelmi fővédvonalak töltéstartozékainak egysegésítéséről a 31/2018. számú főigazgatói utasítás rendelkezik, amely az utasítástól eltérő kialakítású tartozékok lecserélésének határidejét 2027 év végében határozza meg. Megállapítottuk, hogy a töltéstartozékok – sorompók, szelvénykövek, kerékvető, VO-kövek, kisajátítási kövek, közlekedési táblák, rámpák, vízmércek – funkciójuknak megfelelnek, viszont a meglévők mindössze 16,5%-ának a kialakítása azonos az OVF utasításban leírtakkal. Idén november végéig összesen 4.461 tartozék került kihelyezésre, amelynek 75%-a beruházás keretében történt. Kiszámoltuk, hogy beruházás, vagyis központi támogatás nélkül a cserével 2048-ra végeznénk!

A Szamos-Kraszna közti, a Beregi és a Tisza-Túr árvízi tározó létesít-

ményei – a töltéskorona burkolatot leszámítva – megfelelő állapotban vannak. Megjegyzendő, hogy e tározók üzemeltetéséhez nem rendelkezünk megfelelő személyzettel (őrökkel, gépkezelőkkel). A másodrendű Szamos-Túrközi zárógát két szakaszán kb. 800 m hosszban kialakult rézsúcsúszások miatt a védképesség sürgős helyreállítása szükséges, amelyhez elkészítettük a projekt megalapozó tanulmányt.

Az igazgatóság kezelésébe közel 1.379 ha nagyságú erdőterület tartozik, amelyből 791 ha tekinthető véderdőnek. Többnyire fiatal telepítésű 84 hektárt minősítettünk nem megfelelőnek, amelyek mentén összesen 19,3 km hosszban válhat szükségessé árvízkor hullámverés elleni védekezés. Az erdőápolási munkák elvégzése egyre nagyobb nehézséget okoz, hiszen az igazgatóságon rendelkezésre álló erőforrás (közfoglalkoztatott, saját erő) kevés. Az erdészeti munkákat (véghasználat, felújítás, telepítés) csak külső vállalkozó bevonásával vagyunk képesek elvégezni.

Az árvédelmi központok jó állapotban vannak. A gátórházak korszerűsítésében az idén csak kismértékű előrelépés volt. A 40 lakóépületből 26 korszerűsített. Tiszakóródon új gátórtelep épült a Tisza-Túr tározó projekt keretében.

A raktárakban tárolt védelmi anyagok és eszközök mennyisége és minősége védekezés indításához megfelelő, a készletek felülvizsgálata megtörtént.

A védelmi szervezetben egyre kevesebben vannak, akik megfelelő védekezési gyakorlattal rendelkeznek, ezért jövőben nagyobb hangsúlyt kell helyezni védelmi gyakorlatok megtartására, belső képzésre. Fontosnak tartjuk azt is, hogy védekezési készség elrendelésekor (I. foknál is) a védelmi szakaszra beosztottak ki legyenek vezényelve a védvonalra, hogy a megfelelő gyakorlati ismeretekre tegyenek szert. A 127 fős Védelmi Osztagunk kizárólag igazgatósági szakemberekből áll, akiknek egyéb védelmi beosztásuk is van, ezért a FETIVIZIG területén bevetetőségük korlátozott.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy az árvízvédelmi létesítmények elfogadható állapotban vannak, árvízveszélyt számottevően növelő hiányosságot nem tapasztaltunk. Az árvízvédelmi rendszerünk egy LNV szintű árvíz elleni védekezésre alkalmas, viszont a védelmi szervezet megerősítése, a létszám és a védelmi képesség további növelése elkerülhetetlen.

Vízrendezési és Öntözési szakterület

2022. évben belvizi helyzet nem alakult ki, a vízhiány és súlyos aszály jellemezte a működési területünket. Év elejétől megkezdtük a felkészülést a vízhiány okozta károk mérséklése érdekében:

- Felülvizsgáltuk és aktualizáltuk az igazgatóság vízviszatartrási és vízpótlási tervét, majd annak megfelelően már márciusban megkezdődtek a vizek helyben tartásai csatornában, tározókban állandó és ideiglenes vízviszatartró művek beüzemelésével. Összesen így vízviszatartrás 161 db csatornát érintően, 101 helyszínen lett biztosított.
- A Szamoson és a Tiszán az év első felében levonuló árhullámokból gravitációs vízkivezetéseket végeztünk a Szamosossályi tározóba, a Tunyogmatolcsi Holt-Szamosba, a Rétközi-tóba, valamint a Szipa-főcsatornába és a Beregi tájgazdálkodási rendszerbe összesen 6,5 millió m³ mennyiségben.

A nyár folyamán vízhiány elleni védekezési készütség keretében végeztük a kárelhárítási feladatainkat:

II. fokú vízhiány elleni védekezési készütség került elrendelésre 2022. 06. 07-én a 07.03. Felsőszabolcsi, és 2022. 06. 28-án a 07.04. Tisza-Szamosközi vízhiánykezelő körzetben, melyek megszüntetésére a vízpótlásokat követően 2022. szeptember 19-én került sor.

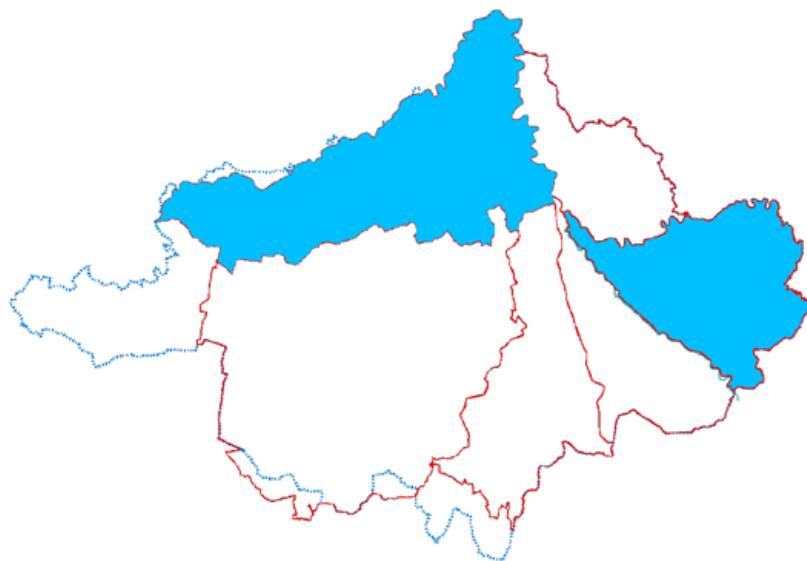
07.03. Felsőszabolcsi vízhiánykezelő körzetben a Nagyhalászi Halastavak vízpótlását végeztük 3 db átemelő szivattyúállás létesítésével és üzemeltetésével. A mobil szivattyúzással kb. 250 ezer m³ vizet juttattunk a vízhasználóhoz.

A szivárgási és párolgási veszteség pótlásának céljából a Rétközi vízpótló szivattyútelepet május 31-től október 4-ig folyamatosan üzemeltettük, összesen 6,1 millió m³ tiszai víz kerület beemelésre a tározóba.

A nyár folyamán szinte folyamatosan végeztünk gravitációs vízkivezetést a Tisza folyóból Tiszabercelnél a Belfő-csatorna alsó szakaszába, melynek összes mennyisége 1,8 millió m³ volt.

07.04. Tisza-Szamosközi vízhiánykezelő körzetben a Szamosossályi-tározó mobil szivattyús vízpótlását végeztük a Szamos folyóból. A vízpótlás során 269 ezer m³ víz került beemelésre a tározóba.

Szamosossályi tározó mobil szivattyús vízpótlása a Szamos folyóból ökológiai célú vízpótlásként zajlott a Tisza-Túr Tározó hatásterületén. A 605 ezer m³ beemelt vízmennyiséget a tájgazdálkodási rendszer-

ben és kapcsolódó holt-medrekben teljes mértékben betároltuk.

mennyisége 10,5 millió m³ volt. A vízpótlások során a FETIVIZIG működési területén összesen

Mobil szivattyús vízáttemelési pontok a Berténytői-csatornán

A nyár folyamán szinte folyamatosan végeztünk gravitációs vízkivezetést a Túr folyóból Sonkádánál az Öreg-Túrba, melynek összes

26,024 millió m³ vizet juttattunk csatorna medreinkbe és víztározóinkba folyók vízkészleteiből.

Szamossályi tározó mobil szivattyús vízpótlása a Szamos folyóból

A 2022. évi vízhiányvédekezés eredményes és sikeres volt, szakmailag indokolt, szükséges és szakszerűen végrehajtott intézkedésekkel, beavatkozásokkal!

Fenntartási tevékenység

Csatornák, műtárgyak:

A kezelésünkben lévő csatornahálózat (792 db, összesen 3.225 km csatorna) fenntartási feladatait a rendelkezésre álló erőforrások kihasználásával idén is megkíséreltük elvégezni. Alkalmaztunk mechanikus növényzetszabályozást kézi és gépi kaszálási módszerekkel, illetve kémiai növényzetszabályozást gyomirtószerekkel.

Csatornánk (kizárólagos és egyéb állami tulajdon együtt) 42 %-át tudtuk csupán lekaszálni, aminek többségét, több mint kétharmadát egyszer, míg kevesebb mint harmadát kétszer vagy többször kaszáltuk le.

A Vízgazdálkodási Társulatoktól történő csatornaátvételnél évek óta (2014) a legalacsonyabb szintű csatorna kaszáltságot értük el! A közfoglalkoztatottak többsége a csatornák fenntartását végzi, kézi kaszálási munkákat hajtanak végre. A közfoglalkoztatási átlaglétszám 2022-ben ezer fő alá csökkent (983 fő), amire az elmúlt 12 évben nem volt példa. A foglalkoztatott létszám egy főre jutó éves teljesítménye soha nem látott szintre csökkent (745 m kézzel lekaszált csatorna/1 fő). A géppel végzett csatorna kaszálási feladatok mértékének 6 éve tartó folyamatos növekedése idén megtorpant és a négy évvel ezelőtti szintre esett vissza.

2022-ben mindössze 127 km csatorna vegyszeres növényzetirtását végeztük el csatornánk 4 %-án. Rekord alacsony mértékben, 17,2 km hosszban (létesítményeink 5

%-án) történtek csatornánk kotrásai, iszapolási feladatok, melyeknek nagyobb részére (16 km) kézzel került sor. 226 km hosszban történt csatornarekonstrukció (az utóbbi évek legmagasabb értéke), ami a területünkön megvalósuló projekteknek köszönhető és nagymértékben hozzájárult a csatornák

Az igazgatósági kezelésében lévő csatornákon 134,12 km burkolt csatornaszakasz van, melyek jelentős része 50 évnél idősebb (több km van 80 év feletti is!) és rekonstrukcióra szorul. A rekonstrukciók végrehajtása költségigényes feladat, melyre pályázati forrásokon kívül nincs lehetőség.

Lónyay-főcsatorna kotrása

fenntartottsági mértékének és teljesítő képességének növeléséhez.

A teljes FETIVIZIG kezelésű csatornahálózat teljesítő képessége 59,3 %, kis mértékben emelkedett. Javulás a projektek keretében elvégzett csatorna rekonstrukciós munkálatoknak köszönhető.

A FETIVIZIG üzemeltetésében és fenntartásában lévő 503 db vízkormányzó és szabályozó műtárgy 52 %-a megfelelő, 45 %-a javítandó, 3 %-a átépítendő vagy megszüntetendő. Igazgatóságunk saját erőből alapvető műtárgy karbantartási feladatokat, mozgatási próbákat és kisebb költségigényű javítási munkákat végzett. Külső kivitelezők révén jelentős számú műtárgy került rekonstrukcióra pályázati forrásokból. Összességében a műtárgyak állapota javuló tendenciát mutat.

Szivattyútelepek:

A FETIVIZIG kezelésében lévő 27 db (összteljesítmény 78,672 m³/s) belvízátelő szivattyútelep és 2 db (összteljesítmény 2,6 m³/s) vízpótló szivattyútelep van. A szivattyútelepek gépei és gépészeti berendezései többségében üzemképesek és el tudják látni feladataikat. A szivattyútelepi magasépítmények állapota összességében megfelelő.

A szivattyútelepek gépészeti és elektromos berendezései több helyszínen nagyobb javítást igényelnek, ezért szükséges lenne a szivattyútelepekre rekonstrukciós és fejlesztési programokat indítani!

A szivattyútelepek tekintetében továbbra is nagy problémát jelent a kezelőszemélyzet biztosítása. Sok helyen azok a területileg illetékes csatorna- vagy tározóőrök látják el a szivattyútelepi gépész teendőket,

HÍREK

akiknek már így is jelentős mennyiségű egyéb munkájuk van. A szivattyútelepi gépkezelőből nincs elegendő létszámunk! Ez a helyzet évek óta változatlanul fennáll, előrelépés nem történt!

A jelentős mértékű energiaár emelkedések miatt a jövőben nehézségekbe fog ütközni a belvízmentesítő és vízpótló szivattyútelepek készülségen kívüli üzemeltetésének finanszírozása fontos feladat a jövőben is.

Tározók:

12 db (38,8 millió m³ összkapacitású) tározó állapota a tavalyihoz hasonló

a karbantartottságuk. Az aszály miatt a vízpótlással nem rendelkező tározóink vízállásai folyamatosan csökkentek. A tározók feltöltöttsége október végére mindösszesen 45 % lett, ami 11,5 millió m³ osztérfogatnak felel meg.

Nagy terhet, többlet feladatot jelent az aszály miatt szárazra került tározók növényzet irtása/kaszálása.

Vízhasznosítás:

A FETIVIZIG működési területén a Felsőszabolcsi és a Tisza-Szamosközi vízhiánykezelő körzetek területén megvalósult pályázati beruházások eredményeként bővült

a vízszolgáltatásba vonható csatornák hossza. A korábbi 301.792 m vízszolgáltatásban részt vevő csatornák hossza 42.925 m kettős hasznosítású és 12.236 m öntöző csatornával bővült.

1 db új vízpótló szivattyútelep került beüzemelésre -1 m³/s maximális kapacitással- Tiszabecs térségében.

2022-ben a vízszolgáltatás szélsőségeket mutatott. Az elmúlt 10 év legalacsonyabb szintű halastavi (609 ezer m³) célú és legmagasabb szintű öntözési (332 ezer m³) célú vízhasználatok voltak! Hat területre adtunk ki rendkívüli öntözésre engedélyt.

	Korábban	Új			Mindösszesen
		Felsőszabolcs	Tisza-Túr	Összesen	
Kettős működésű csatorna (m)	301 792	14 470	28 455	42 925	344 717
Öntöző csatorna (m)	0	0	12 236	12 236	12 236
Mindösszesen (m)	301 792	14 470	40 691	55 161	356 953

Vízminőségvédelmi szakterület

2022-ben vízminőségromlással kapcsolatban összesen 25 bejelentés érkezett, melyek közül 5 esetben III. fokú készülség elrendelése vált szükségessé. 2018. szeptember hónaptól a Romániában kialakult sertéspestis járvány miatt I. fokú készülség van érvényben a Tisza, Szamos, Kraszna és Túr folyó 3-3 őrzésében.

A Felső-Tiszai hulladékmentesítési rendszert 2022-ben 4 alkalommal kellett bevetni. Az év elejei és szeptemberi csapadékos időjárásnak köszönhetően vízszintemelkedések következtek be folyóinkon. A vízminőségi kamera képek, valamint ukrán és román vízügyi szervezetek jelzései alapozták meg a védekezési beavatkozások előkészítését. A négy beavatkozás során zömében a Szamos folyón érkező hulladék eltávolítása képezte a feladatot. Az eltávolított uszadék összes mennyisége 2223 m³ volt, ebből 289 m³ -t tett ki a kommunális hulladék. 2020-ban elkészült a Makócsa válogató hely a Tisztítsuk meg Magyarországot Program keretében. Itt történt meg a szerves és szervetlen eredetű összetevőkre történő válogatás. A PET Kupa aktivistái a depónia helyen kiválogatott szervetlen hulladék új-

Hulladéktávolítás Vásárosnaménynál 2022. áprilisában

rahasznosításra történő szelektálását (műanyag és fém palack, üveg, háztartási hulladék frakciók) és tömörítését végezték a Szipa-telepen Tiszaszalkán.

A Szamos folyón kamera hiányában csak a gátóri észlelés és a román vízügy előrejelzései alapján lehetett a beavatkozásokat előkészíteni. Az észlelés hatékonyságát javítani fogja a TiszaMonitorNet projekt

keretében Csengerben megvalósuló kamera.

A nemzetközi kapcsolatokban jelentős előrelépésnek számít, hogy a román Fél időben jelezte a hulladék érkezését és az általuk jelzett hulladékmennyiség is pontos volt. A Szamos folyó romániai szakaszán 4 db hulladékleszedő helyet terveznek megvalósítani.

Az idei évben is sok gondot okoztak a nem megfelelően működő szennyvíztisztító telepek, és az ipari szennyvíz bevezetések is egyre jelentősebb hatással vannak a befogadók állapotára. Igazgatóságunk működési területén jelenleg 64 szennyvíztisztító telep üzemel. A statisztikai adatszolgáltatások, szakaszmérnökségi jelentések és a Mintavevő Munkacsoport mérései alapján 13 szennyvíztisztító telep esetében a tisztítástechnológia rekonstrukciója, fejlesztése lenne szükséges. A kiskapacitású telepek jelentős része megfelelő állapotú, de működési zavarokkal küzd az idegenvizek, csapadékvizek, növényvédőszeres és élelmiszeripari szennyvizek jelenléte miatt.

Az Érpataki-főfolyáson (VIII.sz. főfolyás) Nyíregyháza város belterületi szakaszán olajszennyezés tör-

tént 2022. március 09-én, a reggeli órákban. Az olajszármazék a VIII/2. számú mellékágból került az Érpataki-főfolyásba. A mellékágba pedig a Michelin Hungaria Kft. telephelyéről jutott be egy haváriaesemény következtében. Az Érpataki-főfolyás VIII/2. sz. mellékág torkolati szakaszán 3 helyszínen Sanol szorbens hurkákkal és a torkolati szakaszon "T" fallal történt a szennyezés elfogása. Az olajszennyezés felitására zsákos perlitet használtak. A Michelin Hungaria Kft. telephelyén végzett kármentesítéshez igazgatóságunk segítséget nyújtott, védelmi eszközök, védelmi anyagok biztosításával. A III. fokú vízminőségi kárelhárítási készség 2022. március 11-én 16:00 órakor megszűnt.

A vízminőség-védelmi létesítmények szakbizottsági felülvizsgálatai szeptember 13. és 15. között zajlottak.

A felülvizsgálat során a három szakaszmérnökség területén összesen 9 kárhely állapotának vizsgálata történt meg. A vízminőségi kárelhárítási tevékenység az igazgatóság működési területén lévő kiépített és kijelölt kárhelyeken elvégezhető. A védekezési anyagok eszközök és gépek rendelkezésre állnak, de korszerűsítésükre gondolni kell.

Igazgatóságunk Mintavevő Munkacsoportja a 1500 db mintavételi igényből közel 650 db vizsgálatot tudott elvégezni. Az eredmények kiértékelését a munkacsoport folyamatosan végzi. A vízvizsgálati eredmények jelentős segítséget nyújtottak az igazgatóság munkájához.

A jubiláló „Víz Múzeuma” is bemutatkozott a Nemzetközi Levéltári Napon, Nyíregyházán

Nádasi Zoltán múzeumi ügyintéző

„Ami összeköt...” Folyóink és forrásaik címmel rendezték meg a XXIX. Nemzetközi Levéltári Napot a Megyei Levéltárban 2022. szeptember 29.-én, Nyíregyházán.

Közel három évtizede indították el ezt a rendezvénysorozatot, ismertette megnyitójában Kujbusné Dr. Mecsei Éva igazgató asszony. A korábbi évek virtuális rendezése után most végre jelenléti rendezvényre kerülhet sor, ami azért is jó, mert a személyes szakmai beszélgetés mindig inspirálólag hat a résztvevőkre. A levéltári nap témaköre idén a folyókhoz kapcsolódott, miként az előadások témája és az összeállított időszaki kiállítás anyaga is. Olyan témát igyekeztek választani, amiben újat látnak. Szerették volna bemutatni a sokkal nagyobb ismertséget érdemlő Vízügyi Történelmi Gyűjteményt, mely az elhelyezkedése miatt kicsit talán kiesik a látószögből. Az időszaki kiállítás által sikerült néhány szöveget a Vízügyi Múzeum gazdag anyagából – mondta igazgató asszony.

Amikor teheti, mindig szívesen tesz eleget a levéltár rendezvényeire

Szép számú érdeklődő volt jelen a rendezvényen

invitáló meghívásoknak – mondta köszöntőjében Seszták Oszkár, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat elnöke. A levéltár egy érdekes közeg számára, mindig szeret itt lenni. Elgondolkodtató, hogy az ilyen jellegű közintézmények rak-

tárkapacitása mindig kevés. A későbbiekben tervez családfa kutatást is a levéltár anyagaiban.

A jelenlévőket ezt követően Bodnár Gáspár, a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (FETIVIZIG) igazgatója

Bodnár Gáspár nyitóbeszéde közben

üdvözölte. Először megköszönte igazgató asszonynak a témaválasztást, hogy ezáltal is ráirányulhat a figyelem a vízügy sokrétű tevékenységére. Ismertette, hogy a rendezvény címének van nemzetközi és levéltári összefüggése is. Megyénkbe folyóink a határainkon túlról érkeznek, ezért a szomszédos országok vízügyi eseményei egymásra vannak utalva, akkor is, ha sok víz van, akkor is, ha kevés, és akkor is, ha rossz minőségű. Ismerniük kell egymást emberileg és a műszaki létesítmények tekintetében is. A FETIVIZIG kiváló együttműködést ápol a működési területével határos mindhárom ország, Szlovákia, Ukrajna és Románia vízügyi szakembereivel.

A Vízügyi Történeti Gyűjtemény idén már 60 éves, az alapítás-kori vezetők kötelezővé tették a gyűjtőmunkát és elérhetővé kívánták tenni az itteni anyagokat bárki számára.

A levéltárban, ennek az eseménynek a kísérő programjaként berendezett időszaki kiállítás anyaga döntően ennek kollekcijából lett összeállítva, valamint megtalálhatóak voltak még benne a VIZITERV Environ Kft. által rendelkezésre bocsátott dokumentumok is. A Nagyecsed és Tiszaberceli ipartörténeti műemlék szivattyútelepek ugyancsak a múlt emlékeit idézik fel, melyek szintén látogathatóak. Azok műemlék gépparkjai akár ma is indításra készek. A felsoroltak, valamint a megye egyéb árvizes emlékhelyei arra utalnak, hogy a vízügyesek tisztelik és az utókor számára megőrzik elődeik alkotásait. Ugyanilyen fontos a ma anyagainak megmentése is a jövő számára. Örövendetes, hogy mind a Vízügyi Történeti Gyűjtemény, mind az említett két műemlék szivattyútelep bekerült a Megyei Értéktárba – emelte ki Bodnár Gáspár.

Ezután Bacskai József ungvári főkonzul mondott köszöntőt. A térséget 1970-ben elöntő árvíz és a jelenleg folyó orosz-ukrán háború között párhuzamot vont, hiszen mindkettőnél sok embernek kellett elhagynia az otthonát. Hangsúlyozta, hogy a magyarok mindig jelentős humanitárius segítséget nyújtanak a rászorulóknak akár a természet, akár az ember által okozott katasztrófákról legyen szó.

A szakmai előadások programjának levezető elnöke Csorbák Erika, az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF)

Csorbák Erika volt a szakmai program levezető elnöke

osztályvezetője volt. Elsőként ajándék könyvsorozat csomagot adott át a levéltár számára. Véleménye szerint a legfontosabb dolgunk az, hogy őrizzük, vigyázzuk, gondozzuk a vizeinket.

A színes, változatos előadások sorát Novák Veronika, a szlovákiai vágselyei levéltár nemrég nyugdíjba vonult igazgatójának „A folyó, ami éltet” című prezentációja nyitotta meg. Ab-

ban a Vág folyó alsó szakaszának jelentőségét mutatta be a fennmaradt levéltári források alapján.

Ezután Gyenesei Józsefnek, a Magyar Nemzeti Levéltár Bács-Kiskun Megyei Levéltára igazgatójának az „Által mennék én a Tiszán” című anyagát tekinthették meg videó előadás formájában a résztvevők.

Következő előadóként Kiss József Mihály, a Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltár igazgatója levéltárunk néhány jelentős iratát mutatta be. Többek között arra hívta fel a hallgatóság figyelmét, hogy a vízügyi dokumentumok milyen sok mindent árulnak el a köztörténelemlről.

A FETIVIZIG Vízügyi Történeti Gyűjteményét annak egykori, nyugalmazott kezelője, Szabó Józsefné mutatta be. Ismertette többek között, hogy az OVF hatvan éve, 1962-ben rendelte el tájegységi múzeumok létesítését valamennyi igazgatóság számára. Innen datálódik egy gazdag, sokrétű anyaggal rendelkező szakmai múzeum létrejötte Nyíregyházán. Az eseményen a levéltár földszintjén, az első és a második emeleti folyosókon, valamint a kútató szobában berendezett kiállítás keretében tematikusan illusztrálták, milyen sokszínű, gazdag állománnyal rendelkezik a „Víz Múzeuma”.

Kutassy Ilona és Csatáry György kárpátaljai szerzők munkája A Beregvármegyei Vízszabályozó és Ármentesítő Társulat iratai 1938 - 1944 című kötet, amelyet ez alkalommal mutatták be a nagyközönség számára az alkotók. A könyvet, melyet Kujbusné Dr. Mecsei Éva igazgató asszony szerkesztett, a rendezvény végén meg is tekinthették a jelenlévők.

Aszályos volt a 2022-es hidrológiai év

Fehér Andrea adattári referens

Mikor már azt hittük a tavalyi évben mindent megéltünk, amit a klímaváltozás adhatott nekünk, kezdve az elhúzódó téltől a csapadékmentes, illetve hőségnapok számának növekedéséig, a 2022-es év rendkívül kis mennyiségű havi csapadékokkal indult, ez előre vetítette a rendkívüli aszály mihamarabbi eljöttét.

A következőkben bemutatásra kerülnek a különböző vízrajzi elemek, és azok változásai a hidrológiai ciklusnak megfelelően a 2021. november-től 2022. októberig terjedő hidrológiai évben.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján a területi átlaghőmérséklet az elmúlt majd 60 évben növekvő tendenciát mutat. Az előző hidrológiai évek középhőmérsékletei 12 °C feletti átlagokat hoztak, kivétel a 2017-es és a 2021-es év, amikor hűvösebb volt az éves átlag, mint a sokéves.

A 2022-es hidrológiai év havi átlaghőmérsékleteinek a sokévestől való eltérését április kivételével pozitív anomália jellemzi (1. ábra). A 2022-es év toronymagasan kiemelkedett az 1962-2022 közötti nyári idények rangsorán, szám szerint 1,2°C-kal volt melegebb, mint a 2015-ös év. Császárszállás állomásunk adatai alapján idén 61 hőségnapot (napi maximum $\geq 30^\circ\text{C}$) regisztráltunk az áprilistól szeptemberig terjedő időszakban, ez 38 nappal haladja meg az átlagos értéket. Utoljára 2015-ben volt ilyen „forró” az év ezen az állomáson (66 hőségnap).

A csapadék éves eloszlásában trendszerűséget nem tudunk felfedezni. A trendvonal enyhe csökkenést mutat, kiugró év a 2010-es, de látható, hogy a korábbi évtizedekben többször közelítette a 800 mm-t a hidrológiai év csapadékösszege. A csapadék mennyiségének ilyen mértékű változása az aszály kialakulására és ez által a mezőgazdasági termelésre van leginkább negatív hatással.

A 2022-es hidrológiai évet is a tavalyihoz hasonlóan extrémnek mond-

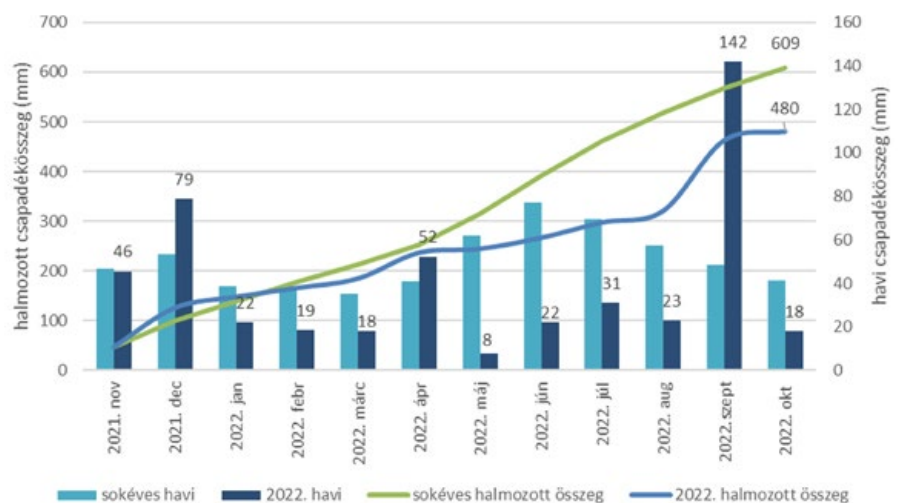
1. ábra Havi átlagos léghőmérséklet a FETIVIZIG területén

ható helyzetek jellemezték csapadék szempontjából. Az elmúlt év két utolsó hónapja még nem vetítette előre a közelgő nagy szárazságot. A november csapadékban átlagos volt, 46 mm-t regisztráltunk (sokéves érték 47 mm), decemberben 26 mm-rel volt több csapadék a sokéves átlagnál (sokéves érték 53 mm).

szeresét regisztrálták Kárpátalján és Erdélyben. Február 10-én 2 545 millió m³ volt a Tisza Bodrog-torkolat feletti vízgyűjtőjén lévő hórétteg víztartalma. Március 25-én készült az utolsó hójelentés. Az igazgatóság működési területén december közepétől január végéig hó formájában hullott a csapadék.

A 2022-es év első három hónapjában sokévesnél jóval kevesebb volt a csapadéktevékenység, a sokéves csapadékmennyiségnek a fele hullt csak le, 59 mm (a sokéves érték 112 mm). Áprilisban 11 mm-rel több csapadékot regisztráltunk, mint a sokéves átlag, de ez nem javított a már felhalmozódott csapadékhiány mértékén, mivel négy rendkívül aszályos hónap következett. Májusban sokéves rekordminimum született a 8 mm területi átlagcsapadék révén. Júniusban 22 mm, júliusban 31 mm, augusztusban 23 mm csapadékot mérünk működési területünkön, ez összesítve megközelítőleg egyharmada a sokéves mennyiségnek.

A szeptemberi 142 mm-es átlagos csapadék későn érkezett, a talajukat vízszintjeinek süllyedését csak pár hétre tudta megállítani, az októ-

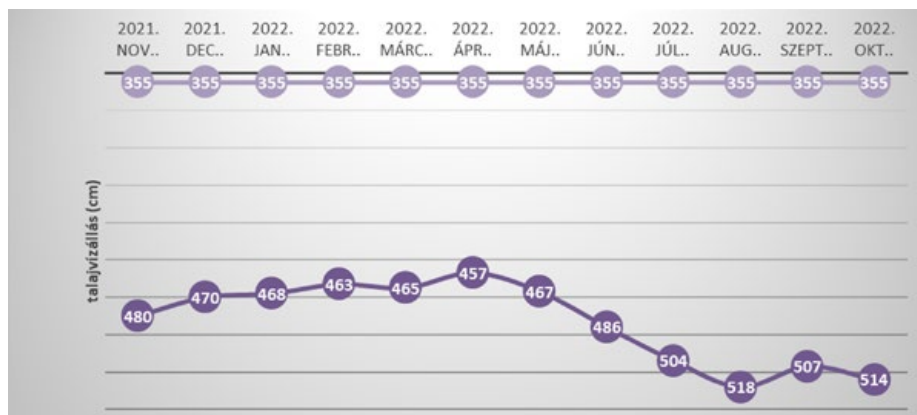
2. ábra Hidrológiai év havi és halmozott csapadék jellemzői

A hőszezon decemberben kezdődött a Felső-Tisza Bodrog feletti vízgyűjtőjén. A sokéves mennyiség közel két-

beri 18 mm csapadék (sokéves érték 42 mm) tovább növelte az éves csapadékhiányt (2. ábra). Hidrológiai

éves szinten 480 mm-t regisztráltunk, amely 129 mm-rel kevesebb a sokéves átlagnál (609 mm).

A 2022-es hidrológiai év elején a sokéves átlagtól kissé magasabb csapadékok miatt, 10 cm-t emelkedett a talajvíz szintje, átlagosan 470 cm-re december végére. A következő négy hónapban a szárazság miatt stagnált a talaj vízzel való telítettségi állapota. Májustól erős süllyedés volt tapasztalható, amikor is augusztus végére 518 cm-es mélységet ért el a talajvízszint a kútperem alatt igazgatósági átlagban. A szeptemberi nagy csapadék 11 cm-rel emelte rövid időszakra a talajvíz szintet. Következtetés képpen elmondható, hogy a talajvíz továbbra is nagyon alacsonyan van (átlagosan 514 cm-en) az október végi adatok szerint (3. ábra). Az alábbi ábráról leolvasható, hogy jelenleg közel 160 cm-rel van alacsonyabban a talajvíz szintje a sokéves átlaghoz viszonyítva.

3. ábra Átlagos hónap végi talajvízállás a FETIVIZIG területén

Az össz-feltöltöttség 2021. novemberben 52 % volt, mely 2022. október végére 45 %-ra csökkent (4. ábra), ez 11,6 millió m³ víztérfogatnak felel meg. Üres a Szamosmenti, a Rohodi, a Pazarnyi tározó. A Szamosmenti tározóban 3 hónapon keresztül sikerült vizet visszatartani, de március végére ismét kiszáradt. A Vajai tározóban nagyon kevés a víz, csupán 7% a feltöltöttsége, a Harangodi tározót sem sikerült feltölteni, október végén 6%-os feltöltöttséget mutat. Az alábbi ábrán látható a tározóink töltöttségi állapota október végén.

Az év első hónapjaiban lehullott kritikusán kevés csapadék előrevetítette a nyári rendkívüli aszályfokozat közeli eljövételét. Sokáig nem kellett várni, június 30-ra működési területünk, az északi terület kivételével a rendkívüli aszályfokozat kategóriájába sorolandó. Az aszályhelyzet tovább fokozódott, így július 29-re kritikusan nagy volt az aszály, két pontszerűen kis terület kivételével rendkívüli aszály uralkodott területünkön. A szeptem-

beri esőzések az aszályhelyzet gyors javulását eredményezték a talaj felsőbb rétegeiben, már szeptember 12.-ére aszálymentes fokozatot mutatott a modell.

A területre jellemző párolgás adatokat Vámosoroszi állomás 1971-2022 közötti adatsora alapján határozzuk meg. Az éves átlagpárolgás 663 mm. A maximális értéket (847 mm-t) 2012-ben, a minimális értéket, 468 mm-t 1980-ban mérték. A legnagyobb párolgás július hónapban van, havi átlagértéke 136 mm. Az idei párolgás értéke közel 10%-kal volt több a sokéveshez viszonyítva. A mért értékek a szabad vízfelület párolgását jelölik állandó víz jelenlétében.

2022. január hónapban az eső formájában hullott intenzív csapadék következtében folyóinkon készültsségi szinteket elérő árhullám vonult végig. Tiszabecsnél a határszelvényben gyakorlatilag 4 nap alatt levonult az ár-

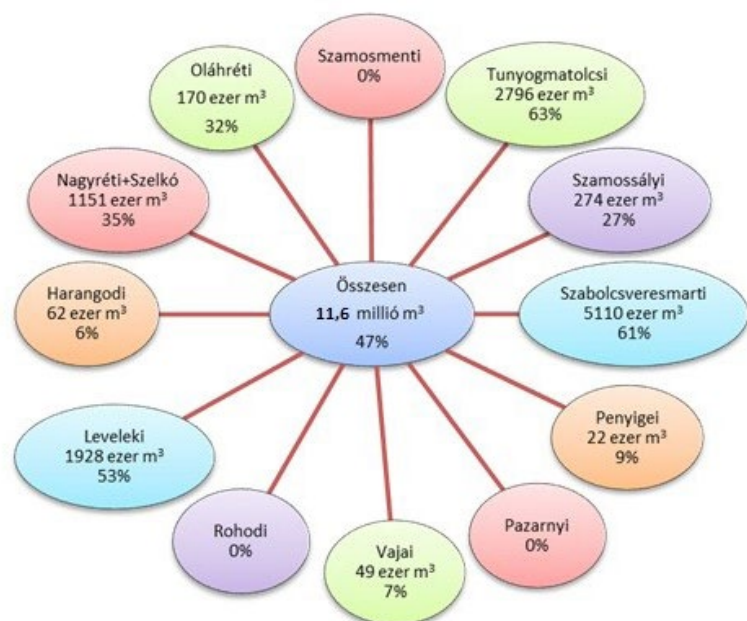
csökkent, majd 3 nap alatt további 1 m-t, ezzel elérve az árhullám előtti vízszintet. Vásárosnaménynál az árhullám kissé ellapult, 8-án 12:00 és 14:00 között 744 cm-rel (II. fok 750 cm) tetőzött a vízállás. Ezt a tetőzést táplálta a Szamos folyón érkező szintén jelentős víztömeg.

A Szamoson levonult árhullám a január elején bekövetkezett felmelegedés során indult hóolvadásból alakult ki elsősorban, amelyhez társult a január 4-6-i nem kiemelkedően nagy csapadéktevékenység. Csengernél a vízállás nem érte el a készültsségi szintet. Hazai területen a Túr folyó lassan áradt, az árhullám csúcsa megközelítette a II. fokú készültsségi szintet. Garbolcnál január 8-án 4:00-kor 373 cm-rel (I. fok 300 cm) tetőzött a vízállás. A Kraszna folyón ebben a hidrológiai évben az árhullámok készültsségi szintek alatt vonultak le.

A nyár folyamán folyóink vízállása folyamatosan apadt, már júliusra elérte a nyáron megszokott kisvízi szintet. A Szamos folyón, Csengernél 2022. július 23-án 11 cm-rel megdőlt a 2019-es legkisebb vízszint (LKV). Megtörtént a kisvízszint rögzítés: az új LKV -143 cm.

Vízkészleteink növelése érdekében figyelembe kell venni a folyóinkon levonuló kisebb árhullámokat, melyek fontos vízpótlási lehetőséget jelenthetnek az előttünk álló aszályos időszakokban is.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2022. október 13-án kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint januárban átlagos hőmérséklet és átlagosan csapadékos időjárás valószínűsíthető.

4. ábra Tározóink feltöltöttsége október végén

2022. őszi Magyar-Szlovák HVB és mellékfolyói Albizottsági ülés Nyíregyházán

Szolanics Roland szakágazati vezető

2022. december 6-8. között a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság szervezésében került sor Magyar-Szlovák Határvízi Bizottság Tisza és mellékfolyói Albizottság találkozására. A találkozónak a Nyíregyházán található Hunguest Hotel Sóstó adott otthont.

Az ÉMVIZIG részéről Rácz Miklós, Kiss Péter, Szabó László, Kovács Viktor, Simkó Lóránt, míg a Szlovák fél részéről Eva Kolesárová, Roman Ivančo PhD, Juraj Kosara, Štefan Rigó vettek részt a találkozón. Igazgatóságunkat Szolanics Roland képviselte a rendezvényen.

A 3 napos ülésen az Albizottság szakértői áttekintették az aktuális feladatokat, ezen felül az alábbi napirendi pontokat tárgyalták meg:

1. Kiválasztott vízfolyások határmenti szakaszának helyszíni szemléje
2. Határfolyók fenntartási munkáinak egyeztetése
3. Szövegtervezet készítése a Magyar-Szlovák Határvízi Bizottság LXXXIV. ülészsaka jegyzőkönyvéhez
4. Védelmi információcsere
5. A két országot érintő nemzetközi, vízgazdálkodási tárgyú projektekkel kapcsolatos kölcsönös tájékoztatás
6. Egyéb aktuális vízgazdálkodási kérdések
7. Következő tárgyalás

A két fél aláírja a jegyzőkönyvet

A magyar-szlovák közös érdekelt-ségű Tisza folyószakasz megépült szabályozási és partbiztosítási művei megfelelően üzemelnek, ellenőrzésük mindkét vízgazdálkodási szervezet részéről folyamatos.

Az árvízvédelmi töltések a közös érdekelt-ségű szakaszon, mindkét oldalon működőképes állapotban vannak. A közös magyar-szlovák folyószakasz mederfelmérését a magyar vízgaz-

dálkodási szervezet 2022. október 10-én elvégezte. A feldolgozott mérési eredmények a HVB Albizottsági ülésen kerültek átadásra.

A felmérések eredményeit megismerve megállapítható, hogy a határszakasz „gyenge pontja” a tiszabezdédi kanyar, melynek környezetében a folyó aktívan változtatja a medrét, a magyar oldalt kismértékben erodálja, a szlovák oldali homok padot azonban évről évre nagymértékben átalakítja az áramlás. Ezen a szakaszon igen nagy 13-15 m-es mélységek is előfordulnak. Továbbá a közös szakaszra eső partbiztosítások (Győröcskei és a Kistárkányi) állapota még elfogadható, de a rendezésükre pár éven belül szükség lehet.

A csapadékos időjárás nem tette lehetővé a területi szakmai programot, azonban a tárgyalások mellett a találkozó mind a 3 napján lehetőség adódott kötetlen, baráti beszélgetésekre is, mellyel tovább mélyíthettük a két fél közötti baráti kapcsolatot.

Tanácskoznak a bizottsági tagok

Magyar - Román Ár- és Belvízvédekezési Albizottság találkozója Baktalórántházán

Nagy Zoltán határvízi titkár

Igazgatóságunk rendezte a soron következő Magyar - Román Ár- és Belvízvédekezési Albizottság találkozóját, 2022. december 5-9. között Baktalórántházán, melyen igazgatóságunktól Dajka István osztályvezető, Nagy Zoltán határvízi titkár és Luidort Antal szakaszmérnök vettek részt.

Az elmúlt évben Bara Sándor albizottság vezető nyugállományba vonulása után Kovács Péter kormány-meghatalmazott Kincses Dánielt a TIVIZIG igazgatóját bízta meg az albizottság további tevékenységének vezetésével.

Az ülésen a szakértők áttekintették az aktuális feladatokat, az alábbi napirendi pontok szerint:

1, A Felek szakértői áttekintették az Árvízvédelmi Szabályzat előírásait és megállapodtak, hogy az abban foglaltak teljesültek.

2, A Felek szakértői tájékoztatták egymást a „Belvízvédekezési Szabályzat” kidolgozásának állapotával kapcsolatban és az alábbi megállapításokat tették:

- A Szabályzat 5b. sz. melléklete, a csatornák hossz-szelvényei (1:50.000 és 1:100 léptékben) véglegesítésre került.
- A Szabályzat 5c. sz. melléklete a ro-

Szakmai program a Tisza-Túr tározónál

mán területen kiegészült a Kocsóháti csatornával.

3, A Felek szakértői megállapodtak a Szabályzat 4a. (belvízrendszerek helyszínrajzai 1: 100 000 léptékben) és 5a. (rendszerüzemeltetési Szabályzat) sz. mellékleteinek kiegészítésének és aktualizálásának folytatásában a Szabályzat 5c. sz. mellékletben szereplő összes műtárggyal és szivattyúteleppel.

4, A Felek szakértői megvizsgálták a „Belvízszivattyúzási költségek el-

számolási szabályzat” 4., 5., 6. és 7. cikkelyeinek alkalmazásának lehetőségét, a Belvízvédekezési Szabályzat hatálya alá tartozó öblözetekre vonatkozóan.

A határon átvezetett vízmennyiségek és a szivattyúzott vízmennyiségek közötti számszerűsítési bizonytalanságok tisztázására előzetesen javasolt munkatalálkozó, a Lápi csatornához tartozó belvízrendszer területén elmaradt.

A Felek javasolták ezt pótlólag elvégezni 2023. május 31-ig, majd az ezekről készült jegyzőkönyveket a határvízi titkárok útján megküldik egymásnak.

A Felek szakértői kölcsönösen tájékoztatták egymást az Albizottság tevékenységét érintő folyamatban lévő projektekről, valamint a „2007/60/EK Irányelv az árvíz kockázatok kezelésére és értékelésére” című Irányelv végrehajtására vonatkozóan.

Szakmai tanulmányút keretében a küldöttségeknek lehetőségük volt megismerkedni a Tisza-Túr tározó projekttel és körbejárni annak létesítményeit.

A Felek az elkészült jegyzőkönyvet jóváhagyásra felterjesztik a Magyar-Román Vízügyi Bizottság számára.

A felek kézfogással zárják a jegyzőkönyv aláírását

Megtalálni az összhangot mindenkivel

Interjú Sándor Attila szakaszmérnökkel

Nádasi Zoltán múzeumi ügyintéző

Mozgalmas évet fog zárni 2022-ben Sándor Attila, a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (FETIVIZIG) Nyíri Szakaszmérnökségének szakaszmérnöke. De haladjunk sorjában... Már több, mint egy éve és nyolc hónapja tölti be ezt a beosztást Nyíregyházán. Idén volt 60 éves, s Őt a Mikulás „hozta”, hiszen december 6-án van a születésnapja. Ebben az évben főigazgatói tárgyjutalomban is részesült a Nemzetközi Duna Napon.

- Az, hogy mikor születél, a vezetőből már kiderülhetett, de pontosan hol?

Hajdúböszörményben, hatvan éve, 1962. december 6.-án. Ott jártam általános iskolába, és ebben a hajdú városban is érettségiztem, a Bocskai István Gimnáziumban. Utána felvettek matematika – fizika tanári szakra a Bessenyei György Tanárképző Főiskolára, Nyíregyházára.

- Érdekel a tanári pálya?

Amíg csak a matematikával és a fizikával kellett foglalkozni, addig érdekes volt a dolog, de amikor menet közben kiderült, hogy milyen is a tanítás, és a gyerekekkel való foglalkozás, valamint túl egyirányú a tanári pálya, akkor rájöttem, hogy nem lesz ez nekem jó.

- Merre vezetett tovább az utad?

Felvételiztem a Budapesti Műszaki Egyetem (BME) Építőmérnöki karára és ott végeztem vízépítő mérnökként. Jó tanuló voltam, pedig a BME akkor is nagyon nehéz volt. Most néhányan a kollégák közül segítjük az ÉVISZ-ben a diákok tanulását, én pedig mindig elmondom a diákoknak, hogy nyugodtan menjenek továbbtanulni a BME-re, mert óriási segítség lesz az majd, amit itt tölünk tanulnak. Ott a szakmai tárgyak nekem is teljesen újdonságok voltak, meg kellett még érteni főleg a mechanikát, a szemléletét megtanulni.

Sándor Attila az elismeréssel

- Hogyan kerültél a vízügyhöz?

1995-ben a Polgári Szakaszmérnökséghez tartozó tiszalöki felügyelő-ségen megüresedett egy felügyelői állás, innen „startoltam”, s nagyon jó rálátásom lett sok mindenre a szakmában. Felügyelőként megtapasztalhattam, hogy milyen egy felügyelői élete. Volt egy szakmai felkészültség az egyetemről, a valóságot pedig hozzá lehetett kapcsolni. 1999-ben felkértek szakaszmérnök helyettesnek a Hajdúszoboszló Szakaszmérnökségre. Utána egy évvel, 2000-ben a polgári szakaszmérnökségre kerültem szakaszmérnöknek.

- A TIVIZIG-nél osztályvezető beosztásban is dolgoztál.

Igen, 2007-ben kértek fel erre, mert szerették volna, hogy egyetemi végzettségű legyen az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztály vezetője. Az nyilván már más munka volt, mint a korábbiak, hiszen akkor indultak a nagy projektek, pl. az árvízi meder kezelési terv, az árvízi kockázat kezelési terv. Az akkori nagy uniós finanszírozási keretből már voltak árvízi fejlesztések, pl: a

Tiszán, a Berettyón és kisebb fejlesztés volt még a Sebes Kőrösön is. Több, mint nyolc éven keresztül láttam el ezt a feladatot.

- Utána pedig következett a FETIVIZIG.

2015-ben jöttem a Szatmári Szakaszmérnökségre, s ott 2 évig voltam ügyintéző. Ez is nagyon érdekes volt, megismerhettem azt a vidéket, azzal együtt új munkatársakat is. 2017-ben Gulyás János kollégáink elment a VIZITERV Environ Kft-hez, és helyette én lettem a szakaszmérnök-helyettes. Ezt a munkakört mintegy három évig töltöttem be.

- A szatmári tájjal való megismerkedésedet követte a Nyírség is.

A Nyíri Szakaszmérnökségen kezdetben referensi munkakört láttam el, majd 2021. májusában kaptam meg a szakaszmérnöki kinevezésemet. Részt vettem több árvízvédelmi, belvízvédelmi projekt előkészítésében, szakfelügyeletében, ellenőrzésében. A szakaszmérnökség összetételéből adódóan a vízi létesítmények fenn-

tartása, üzemeltetése mellett az igazgatóság ár-belvíz, vízminőség-védelmi kárelhárítási tevékenységét, a műtárgyak, szivattyútelepek fenntartási üzemeltetési feladatainak az irányítását is végzem.

- Számítottál-e a Főigazgatói elismerésre, amelyet az idei Duna Napon vehettél át?

Nem, meglepetésként ért, amit nagy megtiszteltetésnek tartok. Nem ez volt az első kitüntetésem, de ilyen típusú tárgyjutalomból ez az első. Természetesen tisztában vagyok vele, hogy ez nem az akkor kb. egy éves szakaszmérnöki tevékenységemnek szólt, hanem az egész addigi pályafutásomnak is. Köszönöm minden kollégámnak, hogy együttműködésükkel, támogatásukkal elnyerhettem azt.

- Hogyan lehetne összegezni az itteni, immár vezetőként szerzett tapasztalataid?

Azok nagyon jók, mondhatni, kellemesen csalódtam. Sikertelmentesen megtalálni az összhangot mindenkivel,

gyorsan ment a kollégák megismerése, a kapcsolatok kialakítása.

Kölcsönösen tisztelik egymást, elfogadják, amilyenek vagyunk.

- A Te szakaszmérnökként eltöltött eddigi időszakod elég mozgalmas volt, pl. felújítás, költözés...

Az igazgatóság kezelésében lévő létesítmények fenntartásával, üzemeltetésével, fejlesztésével mindig foglalkozni kell, és a kínáló lehetőségeket ki kell használni. Itt van bőven fejleszteni való, pl. a laborépület. A felújítás után a Szakaszmérnökség központja egy szintet foglal el, a kollégák fizikailag is közelebb dolgoznak egymáshoz. Az ehhez szükséges átalakításokat, fűtésrendszer, vízhálózat, szennyvíz hálózat, elektromos hálózat, amit kellett, mindent megcsináltunk, és tágas, világos, normális körülmények között dolgozhatunk.

- A munka után beszéljük néhány szót a magánéletről is.

Nős vagyok, Ópályiban élek a feleséggel, aki rajztanár és gyógygyógyógus, azon belül pedig autista-spe-

cialista. Érdekes a telkünk tájegységi elhelyezkedése, mert a házunk még a nyírségi homokon van, a kertünk pedig már az Ecsedi-láphoz nyúlik le.

- Mivel foglalkozol szívesen a szabadidődben?

A kertészkedés lényegében „házi feladat”, de szeretem is csinálni, gondozni a gyümölcsfáimat. Emellett hobbim még a zenélés, gitározni tanulni, most pedig hagyományos, vonós muzsikát játszunk a zenekarral, amelyben én vagyok a brácsás. Ez lényegében hagyományos falusi szórakoztató zene, aminek az alapját a népzene adja. Kedvelem az íjászkodást is, de az idő hiánya miatt nem sokat tudok vele foglalkozni.

A Főigazgatói elismerésedhez és a 60. születésnapodhoz az egész kollektíva nevében ezúton is gratulálunk, és további eredményes munkát kívánunk!

Nyílt nap a Nyíregyházi SZC Vásárhelyi Pál Technikumban

Luczáné Madai Zsuzsanna oktatási-képzési referens

A Nyíregyházi SZC Vásárhelyi Pál Technikuma (közismert nevén ÉVISZ) beiskolázással kapcsolatos nyílt napot tartott 8. osztályos tanulóknak és szüleiknek 2022. október 5-én, melyen igazgatóságunk is képviseltette magát.

A zsúfolásig megtelt tornateremben helyet foglaló résztvevőket az iskola igazgatója köszöntötte, majd az oktatási igazgatóhelyettes mutatta be a képzési programokat, ágazatokat, szakokat. Elmondta, hogy a technikus képzés 5 éves. Az első két évben ágazati alapoktatásban részesülnek a tanulók, majd ezt követően 3 évig szakirányú oktatáson vesznek részt. Két ágazaton belül (Építőipari ágazat, Környezetvédelmi-Vízügyi ágazat) 5 technikus képzés közül választhatnak év közben a diákok.

Rengeteg érdeklődő hallgatta Ambrusz László előadását

Megismertette a jelenlévőkkel a felvételi eljárással kapcsolatos követelményeket, az eljárás menetét. Érdekességként megemlítve néhány szót ejtett a Honvéd Kadét ösztöndíj programról is. Igazgatóhelyettes asszony előadását követően megyei cégek képviselői mutatták be tevékenységeiket, lehetőségeiket, csábították a majdan végzős diákokat szervezetükhöz.

Elsőként az építőipari ágazathoz kapcsolódóan a MAV Zrt, munkatársa tartott előadást. Elmondta, hogy a képzés ideje alatt ösztöndíjat és gyakorlati helyet biztosítanak, illetve a végzett útépítő, vasútépítő- és fenntartó technikusoknak állást tudnak felajánlani, továbbtanulásukat 1 év gyakorlat után támogatják. Az országos szervezetenél a karrier lehetőség biztosított.

Ezt követően a SWIETELSKY Kft. képviselőjének (aki az ÉVISZ-ben végzett) tájékoztatóját hallhattuk. A nemzetközi cég 1991 óta van jelen Magyarországon, 15 településen 4 ágazatot működtetnek. Náluk elsősorban a magasépítők foglalkoztatására van lehetőség. A diákoknak gyakorlati helyet tudnak biztosítani. Számos megyei létesítmény megvalósításában vettek részt.

Ezután a szintén országos hatáskörű Magyar Közút Nonprofit Zrt osztályvezetője ismertette a cég főbb tevékenységeit. Kiemelkedik ezek közül a téli üzemeltetési feladatok (hóeltakarítás) ellátása, ahol komolyan helyt kell állni. A megyében öt mérnökségen látják el a mindennapi tennivalókat.

Az építőipari ágazatot követően a vízügyi ágazat bemutatkozása következett. Igazgatóságunkat Ambrusz László osztályvezető képviselte. Volt ÉVISZ-es diákként elmondta, hogy mennyi mindent tanult itt az iskolában szép emlékeket szerezve. Jelenleg technikus vizsgákon vizsgabizottsági tagként képviseli a szakmát, illetve oktató munkában is részt vesz. Bemutatta igazgatóságunk működési területét, feladatait, szakmai tevékenységét vetített képernyőn látványos előadás kíséretében. Kiemelte, hogy évek óta nyári gyakorlat keretein belül a diákok betekinhetnek az igazgatósági kötelezettségekbe. Az itt végzett tanulók bármely szakterületen bekapcsolódhatnak a vízügyi munkába, ahol változatos helyzetekkel találkozhatnak.

A KE-VÍZ 21 Zrt. képviselője a mélyépítő szakma szépségét mutatta be. Három üzletágat működtetve maradandó értékeket, létesítményeket adnak az embe-

reknek. Új irodaházukban várják az iskola friss technikusait.

Végezetül a Sz.-Sz.-B. Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Főosztályának vezetője mutatta be a környezetvédelemmel kapcsolatos munkákat. Elmondta, hogy szükség van környezetvédelmi szakemberekre az állami szférában, kollégái nagy része a tudását az ÉVISZ-ben alapozta meg. Feladatuk, hogy a környezetvédelmi engedélyezésben kereteket adjanak a megvalósításokhoz.

A cégek bemutatkozását követően ismételt az iskola került előtérbe, a széleskörű sporttevékenység lehetőségeiről, a diákéletéről kaphattak információt a résztvevők.

Az előadások után a szülők és diákok kérdésekkel fordulhattak az iskola oktatóihoz a jelentkezéssel, szakágakkal kapcsolatban, továbbá megtekinthették a tanulmányhelyeket is.

Nemcsak nappali képzés, hanem levelező rendszerű oktatás is zajlik a munkahelyen dolgozók számára, mely utóbbira ez év őszén több kollégánk is sikeres felvételt nyert és kezdhette meg tanulmányait középfokú szakmai végzettség megszerzése céljából.

SZEMÉLYI HÍREK

Luczáné Madai Zsuzsanna oktatási-képzési referens

Új közalkalmazotti munkatárs:

- **Daniló Tamás** *gát- és csatornaőr* (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Fazekas Róbert** *gát- és csatornaőr* (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Hegyí Szebasztián** *tározóőr* (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Mártonné Viski Bernadett** *üzemfenntartási referens* (Titkárság)
- **Papp Richárd** *gát- és csatornaőr* (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Peregrin Richárd** *gépkezelő* (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Szabó Károlyné** *adminisztrátor* (Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály)
- **Tisza Tibor** *gépészeti referens* (Felsőszabolcsi Szakasz mérnökség)
- **Tóth Béla** *tározóőr* (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Varga Gábor** *vízhasznosítási referens* (Vízrendezési és Öntözési Osztály)

Közalkalmazotti munkaviszonya megszűnt:

- **Fábián József** gépkezelő (Nyíri Szakasz mérnökség)
- **Gacsályi József** területi felügyelő (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Kiszner Bettina** folyó- és tógazdálkodási referens (Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály)

Közalkalmazotti munkaviszonya nyugdíjazás miatt megszűnt:

- **Boros Sándor** gát- és csatornaőr (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Heim János** informatikai és hírközlési ügyintéző (Informatikai Osztály)
- **Oláh Miklós** gát- és csatornaőr (Felsőszabolcsi Szakasz mérnökség)
- **Pocsai Béla** informatikai és hírközlési referens (Informatikai Osztály)
- **Tomasovszki Dezső** szerelőipari szakmunkás (Nyíri Szakasz mérnökség)
- **Váradai László** területi felügyelő (Felsőszabolcsi Szakasz mérnökség)

Gratulálunk... Gratulálunk... Gratulálunk...

Elismerés nemzeti ünnepünk, október 23-a alkalmából

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság 2022. október 24-én tartott rendezvényt nemzeti ünnepünk október 23-a alkalmából, emlékezve az 56-os forradalomra.

Láng István főigazgató úr ünnepi beszédét követően főigazgatói elismerések átadására is sor került. Kiemelkedő szakmai tevékenysége és példamutató munkája elismeréseként **Szabó Éva**, felszín alatti vízkészlet-gazdálkodási referens „főigazgatói oklevél” elismerésben részesült.

Munkatársunk 2002 óta szolgálja a hazai vízügyi ágazatot. A szervezetbe történő belépését követően a Vízgazdálkodási Osztályon kezdte tevékenységét. Az állományba kerülve a felszín alatti vizekkel kapcsolatos feladatok ellátásának irányítójává vált, mely munkakört a mai napig magas szinten ellátja. Munkáját precizitás és kiemelkedő szakmaiság jellemzi.

Szabó Éva átveszi elismerését

Ezúton is gratulálunk az elismeréshez és további eredményes munkavégzést, jó egészséget kívánunk!

GYÁSZHÍREK

Az elmúlt időszakban végső búcsút vettünk

Baráth Ferenc hajóvezetőtől (élt 64 évet),

Papp Ferenc nyugállományú csatornaőrtől (élt 72 évet),

Emléküket kegyelettel és tisztelettel megőrizzük.

Vezetőségválasztás a Magyar Hidrológiai Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezetében

Szamos Ferenc osztályvezető

Az MHT Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezete vezetőségválasztó taggyűlést rendezett 2022. november 29-én az igazgatóság tárgyalótermében. Az országos szervezet alapszabálya értelmében a területi szervezeteknél négy évente választást és tisztújítást kell tartani a vezetőségben, mely elnökből, elnökhelyettesből, titkárból és vezetőségi tagokból áll.

A taggyűlést Szamos Ferenc társasági tag nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket. Külön tisztelettel köszöntötte dr. Szlávik Lajost, az MHT elnökét, aki megtisztelte jelenlétével a rendezvényt. A második időpontra meghirdetett ülésen megállapította, hogy a tisztújítás - határozatképtelenség miatt 1 órával később - jelenlévők létszámától függetlenül határozatképes.

A leköszönő elnökség négyéves ciklusáról szóló beszámolót, az elévült munkát Bodnár Gáspár, a Területi Szervezet elnöke ismertette. Az összefoglalójában kiemelte, az elmúlt időszak tevékenységét a világhátrány nagymértékben befolyásolta, az új szakmai eredmények megosztására az online formát is alkalmazták. A jelenleg 128 főből álló taglétszámuk az évek során kis mértékben csökkent, melyet a jövőben bővíteni szeretnének újabb tagok megnyerésével. Az országos szakmai rendezvényeken mindig képviseltette magát a Területi Szervezet. Ez évben Nyíregyházán megrendezett Országos Vándorgyűlésről sok pozitív visszajelzés érkezett. Több szakmai elismerésben részesültek évente a kiemelkedő munkát végzett személyek. A vezetőség folyamatosan takarékos gazdálkodást folytatott, ezért a szervezet jó anyagi lehetőségekkel rendelkezik.

Veres József leadja szavazatát

A beszámoló elhangzása után dr. Szlávik Lajos elnök emelkedett hozzászólásra. Hangsúlyozta, hogy helyben szervezett, összehangolt munka folyt a négy év alatt. Az országos szervezet vezetése – melynek tisztújítása jövő évben lesz - minden lehetséges támogatást megad a működéshez. A fiatal generációt minél szélesebb körben érdemes és hasznos bevonnai a társaság életébe szakmai többlet információk elsajátítása céljából.

A vezetőség lemondását követően a választás levezetésére Király István ny. osztályvezetőt, mérnököt, a megyei társaság köztisztviselőjében álló senior tagját kérték fel a jelenlévők, aki több évtizedes tagsággal, titkári múlttal rendelkezik.

Felkérést követően a választást előkészítő Szamos Ferenc, mint a Jelölő Bizottság elnöke ismertette a bizottság munkáját, majd a jelöltek bemutatkozása után tájékoztatást adott a szavazás menetéről. A szavazólapok véglegesítése, majd kiosztása után az MHT szabályzatának megfelelően lebonyolította a titkos szavazást.

Az MHT Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezetének megválasztott új elnöke **Kató Sándor** műszaki igazgató-helyettes (FETIVIZIG) lett. A megyei szervezet elnökhelyettesének ismételtén **Galambos Sándort**, a Nyírségvíz Zrt. műszaki vezérigazgató-helyettesét szavazták meg.

A titkári teendőket a jövőben **Szikora Julianna** szakágazati vezető (FETIVIZIG) látja el.

A megválasztott vezetőség tagjai:
Dajka István – FETIVIZIG
Illés Lajos – VIZITERV Environ Kft
Lucza Zoltán – FETIVIZIG
Rozinka Zsolt Illés - Kormányhivatal
Veres József - FETIVIZIG

A szavazás eredményének ismertetése után a megválasztott új elnök, Kató Sándor beszédében megköszönte a bizalmat és lehetőséget. Megköszönte továbbá Bodnár Gáspár igazgatónak az elmúlt 23 évi elnöki munkát. Azzal folytatta, hogy az előadói ülések, vándorgyűlések neves előadók felkérése által mély nyomot hagynak bennünk. Fontosak a szakmai tanulmányutak, ahol olyan információkat szerezhethetünk, melyeket máshol alkalmaznak a kollégák. Régi időkre visszaemlékezve elmondta, hogy első előadását az igazgatóságon a már 105 éves szakmai szervezet ülésének keretében tartotta közel negyed évszázaddal ezelőtt. A jövőre nézve sok feladat jelentkezik, de a nehézségek ellenére a lendületet szeretnék megtartani. Cél, hogy a tagság létszáma, aktivitása ne csökkenjen. 2023-tól újult erővel folytatják azt a szakmai munkát, amit a vezetőségre bíztak, a négyéves ciklus fő irányait már januárban szeretnék megszabni. Gratulálunk a megválasztottaknak és kívánunk tartalmas szakmai munkát a továbbiakban!

Szakszervezeti hírek

Sárosi Adrienn alelnök

Mostanra egy teljes évet tudhat maga mögött a Szakszervezet jelenlegi vezetése. Az idei évben igyekeztünk egy jól működő rendszert kialakítani, valamint fejleszteni a kommunikációt a szakszervezeti bizottsági elnökökkel, illetve a kollégákkal mindezt annak érdekében, hogy a jövőben hatékonyabban tudjunk együtt dolgozni és a munkatársakkal is megfelelő mértékben és minőségben tudjuk tartani a kapcsolatot a szakszervezeten belül és azon kívül is.

Mozgalmas évet tudhatunk magunk mögött megannyi tapasztalással, tanulással, ami az egyesületi tevékenységet illeti. Az idei évet áttekintve, év elején kezdeményeztük a személyi változások Nyíregyházi Törvényszék előtti átvezetését, mellyel a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Szakszervezetének vezető tisztségviselője Sárosi Adrienn lett. 2022. február 15-én megtartotta ülését az Elnökség, ahol meghatározásra kerültek a 2022-es évi tervek és célok. Nőnap alkalmából köszöntöttük hölgy tagjainkat egy kis csekélységgel. Egy színvonalas húsvéti ajándékcsomagot is összeállítottunk tagjaink részére, hozzájárulva az ünnepi asztal megterítéséhez. Májusban megtartottuk az idei évi első Küldöttgyűlést, melyet Ügyrendünknek megfelelően online formában bonyolítottunk. Eleget tettünk az egyes

jogszabályokban előírt beszámolási és jelentéstételi kötelezettségeinknek, ami a társasági adóval, a helyi iparüzési adóval kapcsolatos bevallást illeti, továbbá elkészítettük, majd az Országos Bírósági Hivatalnál letétbe helyeztük gazdasági beszámolóinkat, valamint benyújtottuk a Központi Statisztikai Hivatal részére a 2021-es évről szóló jelentésünket. Színház, fürdő és strand bérleteket vásároltunk, melyeket forgó rendszerben vehetnek igénybe a szakszervezeti tagok. Örömmel tapasztaltuk, hogy előbbi kettő esetében széles körben éltek a lehetőséggel tagjaink, utóbbi esetében azonban alacsonyabb volt az érdeklődés. Támogattuk a vízügyes gyerektábort, mindkét tábori héten a hétfői napokon biztosítottuk a gyerekek teljes napi étkezését.

Az idei év egy rég várt pozitívummal indult az ágazatban dolgozók anyagi megbecsülését illetően. Sajnos a bérrendezés előnyeit nem sokáig élvezhettük, ugyanis a gazdasági helyzet változásával az infláció is egyre magasabb lett. A vízügyi ágazat személyi állománya társadalmi és anyagi megbecsülésének növelése érdekében felettes szervünk is lépéseket tesz. Munkacsoport alakult, melynek legfőbb célja a vízügyi ágazat személyi állományát érintő legfontosabb szakmai és anyagi kérdések

jogi szempontú rendezése, végső soron egy törvényjavaslat elkészítése. Az infláció mellett az energiatárolás is negatívan érint minket és ezt munkavégzésünk során, napi szinten is érzékeljük. Nem könnyű, sőt bizonyos napokon kifejezetten nehéz „küzdeni az elemekkel”, de bízunk benne, hogy az idei lesz az első és egyben az utolsó ilyen időszak számunkra.

A fentiekre tekintettel a Küldöttgyűlés, az idei évi második ülésén a Karácsonyi ajándék értékének emeléséről, valamint annak formájáról is döntött. A Szakszervezet lehetőségei több szempontból is végesek, ennek ellenére igyekeztünk a lehető legnagyobb mértékben támogatni tagjainkat. Emellett a KÖVIOSZ üléseken is rendszerint napirenden volt az inflációkövető bérek, valamint a cafetéria kérdése. Utóbbi kapcsán sikerült már az idei évre vonatkozóan eredményeket elérni, így még ebben a hónapban meg fogja kapni minden arra jogosult dolgozó ezt a béren kívüli juttatást. Ennek kapcsán köszönjük az igazgatóság vezetésének közreműködését.

Az idei év hátra lévő részére mindenkinek jó pihenést, kellemes és meghitt ünnepet, valamint egészségben és sikerekben gazdag új esztendőt kívánunk!

Sosem vagyunk egyedül

Labant Sándorné főszervező

Nagyon hamar eltelt ez az esztendő és igazán izgalmas, remek programokat tudhatunk magunk mögött az utolsó hónapokban is.

Szeptember végén 3 napot Szlovákiában töltöttünk. Az igaz, hogy sokan jártak már közülünk a közeli Szlovákiában, de ezt az utat már kettő éve

halogattuk a covid miatt, így most nagy igalommal indultunk el. Első megálló Betlér volt, ahol megnéztük az Európa Nostra díjjal kitüntetett és nagyon szépen felújított Andrassy kastélyt. A kastély parkja, belső termei, arcképcsarnok, könyvtár és a vadász trófeák mind nagyon különlegesek és szépek voltak. Tovább

indulva Késmárkra érkeztünk. Itt a világörökség részét is képező evangélikus fatemplom, a Városháza, a Vígadó, a Szentkereszt templom és a Thököly várkastély megtekintése volt a program. Újra buszra szálltunk, Kakaslomonic volt a cél, ahol elfoglaltuk a szállásunkat. A Tatrak golf szállóból mindenkit lenyűgözött a szépséges

Tátra látványa. Másnap elindultunk a terveink alapján a Csorba tóhoz, majd a Soliskó csúcsot felfedezni, de sajnos az eső és a köd miatt ez nem volt lehetséges. Ótátrafüreden városnézést és vásárlást tudtunk beiktatni, mivel a siklóvasút állomáson túl az eső és a köd volt az úr. Innen Poprádra mentünk. A harmadik, befejező napunkon is sajnos velünk tartott az eső. Lőcsén megtekintettük a régi Megyeházát, a Szent Jakab templomot, a Városházát, az Evangélikus templomot, a Kassai kaput és a Thurzó palotát. Csak a busz ablakából tekinthettük meg a felújítás alatt álló Szepesváralja várát. Utolsó állomásként Kassára utaztunk, ahol vezetett túrán megnéztük a Kassai Dómot, a Rákóczi kriptát, a Lőcsei házat, az Orbán tornyot, a Rodostó udvart, a Mikós börtönt és a Márai szobrot. A búcsúvacsorát Kassán ettük meg és mi is lehetett volna más, mint a híres juhtúrós sztrapacska. Az út előkészítése és szervezése Vonza Sándor és Barta István tagtársaink érdeme. Utunkat egy profi nyíregyházi idegenvezető vezényelte.

Október elején az ENVIRON Kft. támogatásával egy napos múzeumi programon vettünk részt. Első úti-célunk Fehérgyarmat volt, megnéztük Radványi Ildikó elnökünk újabb és nagyon szép kiállítását. Ildikó tárlatvezetése után buszra szálltunk és Mátészalkán felkerestük a Tony Curtis emlék múzeumot, ahol nemcsak a neves filmcsillag életéről szóló megemlékezést, de egy porcelánbaba kiállítást és Mátészalka, mint a fény városa c. kiállítást is megnéztük. A nem is olyan régen átadott Makovecz Imre tervei alapján készült, nagyon szép Képes Kávéházban elfogyasztott ebéd után Nyírbátorba mentünk, ahol a Báthory Várkastélyt tekintettük meg. Igazán érdekes volt a Báthory család életének egyes epizódjait élethű nagyságú viaszbábúkkal látni.

Október végén a Zempléni hegység felé vettük az irányt. A reggeli köd megkegyelmezett nekünk, hiszen mire Sátoraljaújhelyre értünk, majd onnan az 5 percre lévő Széphalomra a Kazinczy család emlékházához, nagyon szép napsütésben volt részünk. Itt megnéztük a Magyar Nyelv Múzeumot, a Kazinczy Ferenc Emlékcsarnokot, a sírkertet és a látványos és terjedelmes parkot. A következő megállóhely a nemrégiben felújított Füzérradványi Károlyi kastély volt. Mindenki figyelmébe ajánljuk, hiszen valami csodálatos a Firenzéből és Velencéből idehozott

A Magyar Nyelv Múzeuma (Széphalom) előtt a csapat

és megmaradt márványoszlopok és berendezési tárgyak látványa és története, melyet az idegenvezető alapos útmutatója alapján ismertünk meg. Úti célunk következő állomását nagyon vártuk, hiszen Pálháza-ról az erdei kisvonattal utazhattunk Kőkapura. A nyitott kocsiból csodáltuk az ősz színeiben pompázó kis erdei patakok övezte tájat. Az estre a koronát a Tokajban elfogyasztott vacsora tette fel.

Azért, hogy az egészségünkre is figyeljünk november 12-én Megyei Nyugdíjas Szövetség szervezésében részt vettünk a Tüdőgyulladás elleni sétán Sóstón a csónakázó tó körül. Ezután átmentünk a Múzeumfaluba, a Márton napi vigaszságokra.

Itt még nem ért véget a nagyon sűrű program sorozat. Éves programtervünk kiegészítéseként december 1-én elvonatoztunk Miskolcra azért, hogy a nagyon híres és tényleg szép Adventi villamoson utazhassunk. Mint mindig, ha tehetjük, csütörtökönként lelkesen részt veszünk az igazgatóság ebédlőjében tartott klubnapokon.

Izgalommal készülünk az „Ünnepre hangoló” év végi rendezvényünkre, ahol két társunkat a 80. születésnapján, két házaspárt pedig az 50 és 55 éves házassági évfordulójukon köszöntünk majd.

Forrásaink bővítése érdekében a Bethlen Gábor Alaphoz először februárban a Városi Civil Alap „civil közösségi tevékenységek és feltétele-

inek támogatása” (2022.) kiírásra adtunk be pályázatot, mely ugyan megfelelt, de a szűkös forrás miatt támogatást nem kapott. Októberben a Civil szervezetek szakmai programok és működési költségek támogatása (NEAO-KP—2023/4) pályázatra neveztünk. Ebben végleges döntés még nincs, de munkánkat befogadták. Szinte ugyanebben az időben készült el a Nyíregyháza Város Szociális és Egészségügyi Alapjára kiírt „Generációk együttműködését segítő karácsonyi programok és rendezvények lebonyolítása...” témában pályázatunk, melyet 50 ezer forint támogatással ismertek el.

A 2022. évben 3 új tag lépett be hozzánk és sajnos 1 tagunktól, Boros Sándortól búcsúznunk is kellett. Továbbra is sok szeretettel várjuk a klubtagság soraiba a nyugdíjba vonuló volt kolleganókat és kollegákat. Ismételten szeretnénk köszönetet mondani az igazgatóság vezetésének és egyben az ENVIRON Kft-nek is azért, hogy ebben a nehéz gazdasági helyzetben is komoly anyagi támogatásban részesítették és támogatták a klubunkat. A megkapott támogatások nélkül nem tudtunk volna ilyen nagyon tartalmas és élményekben gazdag programokon részt venni. Ugyancsak köszönet illeti Demjanovich Emil klubtársunkat, aki profi filmekkel örökíti meg programjainkat, Véghné Király Anna (Nusika) pedig kapitányosan szervezi és bonyolítja azokat.

Téli Szamos-part Tunyogmatolcs közelében

**Az elő- és hátlapon megjelenő fotókat készítette:
Ambrusz László és Fülöp Zoltán**

**Szerkesztő bizottság tagjai: Kató Sándor, Ambrusz László, Szamos Ferenc
Tervezés, nyomdai kivitelezés: Fülöp Zoltán**

**Felelős kiadó: Bodnár Gáspár igazgató • Minden jog fenntartva
Copyright © 2022 FETIVIZIG • www.fetivizig.hu**